

Terroristų banda
Europos rupeščiai
Gimdymo paslaptis
Mrs. Vanderbilt

JUOZAS TYSLIAVA

Po teroristinio Marseilė akto, Europos valstybių policijai daug kas paaiškėjo. Ji sužinojo, kad šiuo metu veikia tarp-tautinė teroristų banda, kurios tikslas išžudyti visus šių dienų Europos valdovus.

Tuo tarpu dar neaišku, kas slepiasi už šios bandos pečių. Bet jeigu toj teroristų grupėj, kurios centras Vengrijoje, aktingai dalyvauja kroatai, tai jau galima daryti šokių tokių išvadų.

Tautiniai kroatų revoliucionieriai mano, kad jeigu karo dėka iš mažuės Serbijos galėjo pasidaryti didelė Pietuslavija, kuri apžiojo ir Kroatiją, tai dabar nėra kito budo, kaip tik karo proga ta pati jų Kroatija turi išsikvoti nepriklausomybę.

Nuo to laiko, kai Balkanų tautos nusikratė turkų jungo, toje Europos dalyje ramybės nėra.

Prancūzų užsienių reikalų ministeris Louis Barthou, kuris žuvo kartu su Pietuslavijos karalium Aleksandru, buvo vienas iš tų aktingųjų Europos politikų, kurie supranta, kad senojo pasaulio taikos raktas ne tik didžioiose valstybėse, kiek tose šalyse, kurių sienos dar negalutinai nustatytos ir kur politinis gyvenimas dar, toli gražu, nestabilizuotas.

Dabar suprantama, kodėl Louis Barthou rupejo įtraukti Sovietų Rusiją į Tautų Sąjungą, kodėl jam taip rupejo ne tik Balkanų, bet ir Pabaltijo valstybės, ypač vis dar neišsėtas Lietuvos ir Lenkijos ginčas dėl Vilniaus.

Galima drąsiai sakyti, kad tie dvidešimti šuvių, paleistų Marseilėje, šių dienų Europos politikoj pakeitė daug dalykų.

Sakoma, kad tautos, pasiekusios tam tikro kultūros epogėjus, iš lėto sunyksta. Toks likimas ištiko babiloniečius, egiptiečius, senovės graikus, romėnus ir net kai kurias Amerikos tautas. Nes Vidurinės Amerikos tauta, kurią istorikai vadina Maya ir kurios civilizacijos liekanos stebina ir mūsų amžiaus žmogų, išmirė dar 500 metų prieš Kristų tik dėl to, kad Maya moterys, būdamos giliai kultūringos, žinojo "gimdyto susilaikymo" paslaptį.

Prieš keletą metų Kanadoje kažin kas įsteigė mokyklą, kurioje mokomos moterys "neturėti per daug vaikų." Bet kaip buvo nustebinta viena moteris, kuri, išėjusi iš tos "mokyklos," iš karto pagimdė net tris vaikus.

Na, ar ne "kiaulystė" gamta iškūrė?

Šiuo metu didžioji Amerikos spauda plačiai rašo apie bylą, kuri jau seniai eina dėl 10 metų mergaitės. Mat, tos mergaitės tėvas Mr. Vanderbilt, mirdamas, jai paliko apie 3 milijonus dolerių.

Iš to ir prasidėjo. Jeigu mergaitė nebutų verta trijų milijonų, tai jos tėtai ir į galvą būtų neatėję kabintis prie Mrs. Vanderbilt, kuri, girdi, šloka ir fokia, netinkama motina ir taip toliau.

Tel.: EVERgreen 7-7840

VIENYBĖ

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY ESTABLISHED 1886

SENIAUSIAS LIETUVIŲ LAIKRASTIS The OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER 193 Grand Street, Br New York

XLVIII METAI. 82 N.

Published by The LITHUANIAN PRESS CORPORATION

Antradienis, SPALIŲ (OCT.) 16, 1934, Brooklyn, N. Y.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907. At the Post Office, At Brooklyn, N. Y., Under the Act of March 3rd, 1879

AINA 5c.

KLAIPĖDOS NACIS SKUNDZIA LIETUVOS VALSTYBĖ SIGNATARAMS

KLAIPĖDA. — Neumanno partijos narys mokyklų pata-rėjas Meyer, kuris vadina save seimelio vicepirmininku, kaip vokiečių telegramų agentura praneša, šiomis dienomis įteikė Genevoje signatarinėms valstybėms skundą, kuriame plačiai vaizduojama padėtis Klaipėdos krašte.

Tuo metu, kai Meyeris pasireiškia Genevoje, vokiečių spauda mėgina jam pritari. Ar nacionalsocialistiska vyriausybė pakęstų, jei vokiečių pilietis taip pasielgtų. Jau šiandien žinomame kurstymų laikraštyje Nationzeitung rašoma apie "lietuvių kraujo krustymą." Esą, vėl gresia "didžiausias pavojus: Klaipėdos kraštui." Tas laikraštis vėl leidžiasi į jam įprastus lietuvių valdininkų niekinimus, ir rašo: "Lietuviai kankina pavleistų Klaipėdos partijų narius." Laikraštis tvirtina: "Viešai kurstoma imtis veiksmų ir kruvino teroro prieš vokiečius." Pasak laikraščio, karžygių paminklo išniekinimas esąs "lietuvių provokatorių darbas."

"ARIJONAI" GAUS SPECIALIUS PASUS

BERLIN. — Vokietijos vyriausybė nutarė, kad visi Vokietijos arijonai ar arijonų kilmės žmonės, kurie niekuomet nesigiminiavo su žydais, gaus specialius "arijonų" pasus, kuriuose bus pažymėta, kad jie yra grynai arijonai ir neturi žydų kraujo mišinio.

SILKO DAŽYTOJAI RUOSIASI STREIKUOTI

PATERSON, N. J. — Patersono šilko dažytojai, kurių darbo sutartis su darbdaviais baigiasi spalio 25 d. reikalauja, kad dirbtuvėse būtų įvesta 30 val. darbo savaitė ir, kad vyrai gautų nemažiau \$1.00 už darbo valandą, o moterys — kiek mažiau. Jei darbdaviai nepradės su darbininkais derybas, spalio 25 d. Patersono ir aplinkinių miestų šilko dažytojai paskelbs streiką. Susstreikuos apie 25,000.

Italai uždraudė rašyti apie neramumus Jugoslavijoje

ROMA. — Italijos vyriausybė uždraudė laikraščiams rašyti apie neramumus Jugoslavijoje. Mat, santykiai tarp italų ir Jugoslavijos blogi, o rašydami — gal dar labiau juos pabloginti.

Bet Mrs. Vanderbilt, kuri yra tikra mergaitės motina, anaipol nemano nusileisti. Ji reikalauja, kad teismas paliktų ramybę ją ir jos dukterį.

Kad mergaitės tėta labai susirūpinęs ja — nestebėtina. Dėl to mergaitė turi 3 milijonus dolerių. Bet kad teismas nori atskirti mergaitę nuo motinos — tai ne tik stebėtina, bet ir keista.

ANGLAI RUOSIA DIDELE IMPERIJOS APSAUGOS PROGRAMĄ

LONDON. — Kaip visos kitos Europos valstybės, taip ir Anglija ruošiasi vykdyti naują savo didelės imperijos apsaugos programą. Programoje numatyta žymiai sustiprinti visų D. Britanijos kolonijų strateginius punktus, kaip Gibraltarą, Malta, Suezą, Adeną, Colombo, Singapore ir Hong Kong. Tuose punktuose bus ne tik karo laivyno bazės, bet ir oro karo laivyno bazės. Be to, numatoma sujungti visų britų dominijų karo laivynus ir juos pavesti vienai vadovybei. Planas dabar patiekiamas dominijoms svarstyti. Visose britų kolonijose ir dominijose bus sustiprinta ir sausumos kariuomenė, o ypač pakraščių ir pasienių sargybos. Taip pat numatyta sujungti Britanijos, Kanados, Australijos, Pietų Afrikos ir Naujosios Zelandijos karo aviacijas.

SVARBUS ĮVYKIS LATVIJOS LIETUVIŲ GYVENIME

RYGA. — Ilgą laiką Latvijos lietuvių tarpe nesantaikos šaltinis buvo kun. Juodvalkis, lietuvių gimnazijos direktorius. Nežiurint visų vietos lietuvių veikėjų pastangų, į bendrą lietuvių vienybės darbą kun. Juodvalkis nesidavė įtraukiamas. Savo grovimo darbu paremti greta Latvijos lietuvių sąjungos organo net savo laikraštį leido. Kolonijoje buvo kilęs didelis nepasitenkinimas kun. Juodvalkiu ir kaip pedagogo. Paskutiniu metu laiku Latvijos lietuvių grupė net įteikė skundą arkivyskupui dėl kai kurių neleistinų kun. Juodvalkio poelgių.

Kun. Juodvalkis, iš visų pušiu spiriamas, įteikė atsistatydinimo pareiškimą. Gimnazijos komitetas jį iš pareigų atleido ir nauju direktorium išrinko kun. Deksnį. Švietimo ministerija tą komiteto nutarimą patvirtino.

KLAIPĖDOS LIETUVIŲ VEIKĖJO PASIULYMAS

KLAIPĖDA. — Lietuvos Keleivio nuolatinis bendradarbis, dar iš prieškarinių laikų žinomas žurnalistas, kuris pasirašinėja "Broliu," vėl kelia su-manymą pastatyti Klaipėdoje, vietoje nugriautų vokiškų paminklų, lietuviškų. Jis siūlo vietoje Borusijos — Prusijos simbolio pastatyti Lietuvos statulą lietuvaiteis tautiniais rūbais pavidalu, o vietoje aplink stovėjusių prūsų generolų pastatyti musų kunigaikščių, Prezidento Smetonos, Basanaičiaus, Kudirkos, Maironio ir Vyduno biustus.

Tame pat straipsnyje autorius siūlo kitų metų jūros dienai įsigyti 5 laivus, kurių vietą nupirktų Kauno miestas, kitą Klaipėdos miestą, trečią visuomenė savo sudėtomis aukomis, likusius d valstybės išždas. Taip įgytus laivus, esą, reikėtų pavadinti Kaunu, Klaipėda, Tauta, Lietuva ir Vytautu Didžiuoju.

UŽ VALDISKUS PINIGUS PIRKO SUKILIMUI GNKLUS

RYGA. — Latvių spauda praneša sensaciją apie ką tik atleistą iš pareigų latvių ministrą Paryžiuje Cieleną, žymų socialdemokratų lyderį. Per tardymą paaiškėjo, kad tie ginklai, kurie buvo rasti gegužės 15 d. perversmo metu pas buv. seimo pirmininką Kalninį, jo sūnų Bruno Kalninį ir kitus socialdemokratų atstovus, buvo įsigyti 1927 m. kairiajai vyriausybei esant prie valdžios. Paaiškėjo, kad ginklai nupirkti valstybės pinigais. Pinigų šiam priešvalstybiniam sandėriui davė tuometinis užsienių reikalų ministeris Cielenas iš ministerijos sumų. Išleistos sumos buvo skirtos propagandai, bet Cielenas jų tam tikslui neišnaudojo, atidavė socialdemokratams įsigyti ginklų.

Cielenas šaukiamas tieson už priešvalstybinius sandėrius ir valstybės pinigų eikvojimą privatims reikalams.

Cielenas pareiškė, kad į Latviją nebesugrįšias.

AMERIKOS SPAUDOS LAISVE PAVOJUJE

SYRACUSE. — Amerikos laikraščių leidėjų sąjungos teisų patarėjas Washingtone E. Hanson sako, kad vyriausybė visokiais būdais bando netiesioginai cenzuruoti Amerikos laikraščius ir leisti jiems spausdinti tik tokias žinias, valstybę liečiančiais klausimais, kokias pati vyriausybė duoda ar leidžia. Esą, jei laikraščių leidėjai neapsisaugos, netolimoje ateityje gali visai spaudos laisvės netekti.

VOKIETIJA NORI NAUJOS PREKYBOS SUTARTIES SU AMERIKA

WASHINGTON. — Vokietija šiomis dienomis oficialiai atšaukė savo senąją prekybos sutartį su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis, kuri buvo sudaryta "didžiausio palankumo" principu. Esą, ta sutartis Vokietijai nuostolinga ir turi būti pakeista nauja sutartimi. Washingtonas Vokietijos pasiūlymą priėmė labai šaltai.

SUSIDURĖ DU JAPONŲ KARO LAIVAI

TOKIO, Japonija. — Kyūshū susidurė jūrose du Japonijos karo laivai, naikintojas Kikuzuki ir kreiseris Sendai. Susidurimas įvyko manevrų metu.

ARTISTAI APSKUNDĖ KARIUOMENĖ IR KARO LAIVYNĄ

HOLLYWOOD, Cal. — Amerikos judomųjų paveikslų artistai skundžiasi NRA autoritetams, kad filmų gamintojai vėliausiu laiku vis dažniau naudoja paveikslams kariuomenę ir karo laivyną. Esą, dėl to artistai netenka darbo ir atimamas jų pragyvenimo šaltinis.

LAPKRIČIO MENESI BALTIJOS VALSTYBIŲ KONFERENCIJA

GENEVA. — Belle Rive viešbutyje įvyko Lietuvos, Latvijos ir Estijos delegacijų pirmininkų pasitarimas, kuriame buvo aptarti artimiausios ateities svarbiausi klausimai. Nutarta, kad santarvės sutarčiai įsigaliojus, pirma trijų valstybių užsienių reikalų ministerių konferencija įvyks Taline, kaip numatoma, lapkričio mėnesio pradžioje.

Buvo apsvarstyti taip pat Rytų pakto klausimai ir tam tikrais bendrais principais buvo susitarta. Jų Baltijos valstybės laikysis per busimas derybas dėl pakto.

Litvinovas Genevoje iškėlė didelius pusrūčius, kuriuose dalyvavo ir Baltijos delegacijų pirmininkai.

GRASINA MIRTI, JEI NEPADIDINS ALGŲ

BUDAPEST, Vengrija. — Pecs anglies kasykloje Vengrijoje apie 1,156 angliakasių sugalvojo naują būdą išreikalauti iš darbdavių didesnių algų už darbą. Daugiau tukstantis angliakasių užsidarė kasyklose ir žada jose būti iki darbdavių padidins jiems algas. Jie net pasiryžę kasyklose badu mirti, jei jų reikalavimas nebus išpildytas. Keletas šimtų darbininkų, bado kamuoja jai jau išsikėlė, bet dūguma dar tebesėdi giliai žemės rūsyse ir laukia, ką darbdaviai pasakys.

SALTIŠ PAPURTĖ NUDISTŲ KONVENCIJĄ

AKRON, O. — Šiomis dienomis netoli Akrono buvo tarptautinė nudistų konvencija. Nelaimėi tą dieną pradėjo šalti. Suvažiavę nudistai nudistškai išsimaudė upėje, bet šaltis juos privertė tuojau eiti lauk iš vandens ir apsidėyti. O juk nudistų konvencija ne konvencija, jei reikia apsienginti. Atrodė, kad konvencija neįvyks, bet vėliau kiek atšilo ir nudistai nusirengę vargais negalais savo konvenciją atliko, nors dienotvarkės klausimai buvo svarstomi labai greitai. Baigiant savo trumpą konvenciją nudistai vis tik nutarė, kad nudizmas duoda progos užmiršti šį mašinų ir skubos amžių.

Suimtas žmogus, kuris 15 metų gyveno urve ir nematė dienos šviesos

KAUNAS. — Rumšiškės policija, Rumšiškės valsč., Dovanoniu km., sulaukė pil. Joną Purą, 35 metų amžiaus, kuris vietos gyventojų buvo laikomas nežinia kur dingusiu. Puras visas apžėlęs plaukais, vos paeina ir mažai kalba. Paaiškėjo, kad Puras 1919 turėjo stoti į kariuomenę ir nuo karo prievolės ligi šiol slapstėsi. 15 metų jis gyveno po bulvių rūsiu iškastame urve. Iš urvo Puras išėdavęs tik naktimis, todėl per tą laiką visiškai nematęs dienos šviesos.

DU LIETUVIAI RUOSIASI SKRISTI Į PIETŲ AMERIKĄ 1935 METAIS

PROF. M. BIRŽIŠKA LATVIJŲ UNIVERSITETO GARBĖS DAKTARAS

RYGA (Elta). — Latvijos universitetas šventė savo 15 metų sukaktuves. Ta proga Rygos katedroje įvyko iškilmingos pamaldos, kuriose dalyvavo ir prezidentas Kviesis, ministeris pirmininkas Ulmanis ir kiti vyriausybės nariai. Garbės daktaru buvo išrinktas ir Lietuvos universiteto prof. Biržiška ir dar keli latvių profesoriai. Universiteto rektorius padarė universiteto darbų apžvalgą. Iš jos matyti, kad per 15 universiteto gyvavimo metų jį pabaigė 4,264 asmenys, tarp jų 1,255 moterys.

CHIRURGŲ KONFERENCIJA BOSTONE

BOSTON, Mass. — Pirmadienį Bostone prasidėjo Jungtinių Amerikos Valstybių chirurgų konferencija, kurioje dalyvauja apie 5,000 chirurgų. Še Amerikos chirurgų konferencijoje dalyvaus ir svetimų valstybių atstovai. Vienu svarbiausių konferencijos klausimų bus vėžio gydymas radiumo ir X-spindulių pagalba.

NACIŲ PRIEŠAI GRASINA UZDARYTI BAŽNYČIAS

BERLIN. — Vokietijos tikybinės sektos, kurios priešinasis Hitlerio steigiamai Vokietijos Bažnyčiai, dabar visos susijungė kovai prieš vyskupo Muellerio diktaturą ir grasina, jei jiems nebus duota laisvai Vokietijoje veikti, uždaryti visas savo bažnyčias. Muellerį jie vadina "velnio įrankiu."

KONKREČIAI LIETUVIŲ DALYVAVIMO SAARO POLICIJOJE KLAUSIMAS DAR NEKILO

BERLIN (Elta). — Kalbama, kad per 1935 metų sausio 13 d. Saaro krašto plebiscitą tarptautinė policijas susidės iš lietuvių, italų ir belgų. Atitinkamos vyriausybės jau davusios per Tautų Sąjungos Tarybos Saaro kraštą valdanciai komisijai savo sutikimą.

Pasiteiravus kompetentinguose sluoksniuose, Elta sužinojo, kad Lietuva Saaro policijos reikalui taip atsakė Tautų Sąjungos Sekretariatui: "Tautų Sąjungos Tarybos pasiūlymai ir tos Tarybos pirmininko pagaidavimas susilaukė pilno Lietuvos vyriausybės dėmesio."

Kaip žinoma, tie pasiūlymai buvo toki, kad Tautų Sąjungai priklausantios valstybės, reikalui esant, prisidėtų prie tarptautinės policijos korpuso sudarymo Saaro krašto plebiscito laikui.

Tuo budu prankstyva būtų sakyti, kad toje policijoje dalyvausią ir lietuviai. Tuo tarpu konkretus lietuvių dalyvavimo joje klausimas nėra kilęs.

SKRIS APIE 8,000 MYLIŲ Skristų Kaunas — St. Louis (Pietų Afrika) — Pietų Amerika; numato P. Amerikoje lankyti lietuvių kolonijas; visa klutis — pigiai

KAUNAS. — Du Lietuvos karo aviacijos atsargos lakūnai — leitenantas Kazys Liškauskas ir leitenantas Vladas Adomavičius — ateinančiais metais ruošiasi skristi iš Lietuvos per Pietų Afriką į Pietų Ameriką. Skridimui jie jau seniai ruošiasi, bet kol kas stinga pinigų lėktuvui įsigyti. Jie kreipiasi į Lietuvos visuomenę, prašydami paramos. Jei viskas pasisektų, kaip jų numatyta, skridimas gali įvykti ateinančiais metais.

Štai jų pareiškimas: "Patogiausias laikas skristi per Atlantą iš Afrikos į Pietinę Ameriką yra sausis, vasaris ir balandis mėnesiai. Mūsų skridimas susidės iš trijų atskirų etapų. Pirmasis etapas Kaunas—St. Louis (Afrikoje) apie 6000 km. bus puiki treniruotė ir proga patikrinti apskaičiavimus. Šį etapą palankioms oro sąlygoms esant galima atlikti per 6—8 dienas. Antrasis etapas — skridimas per Atlantą apie 3160 km. Oro sąlygos šioje Atlanto dalyje kasmet yra pastovios ir gerai ištytos. Kelionė per Atlantą susidės iš trijų dalių. Pirmoji dalis 1930 km. tenka skristi pavėjui, kas pagreitina skridimo greitį; antroji dalis taip vad. "stilio" — bevėžė zona sudaro 720 km., ten vėjo stiprumas minimalus arba jo visiškai nėra, ir trečioji dalis 510 km. tenka skristi su šoniniu vėju. Skridimas per Atlantą, pasirinkus lėktuvą, kurio kelionės greitis būtų apie 200 km. per val., užtruks 14—16 valandų. Trečias etapas susidės iš lankymo lietuvių — išveičių kolonijų. Detalų trečiojo etapo maršrutą teks išdirbti vėliau.

Pats skridimas per Atlantą iš meteorologinių sąlygų studijų pirmoje dalyje bus atliekamas 500 metrų aukštumoje ir toliau virš 2,000 metrų. Turime galvoti oro sąlygas ir vėjo stiprumą balandžio mėnesį. Mūsų sumanymas nėra staigiai atsiradęs. Mes jį ugdėme ir slėpėme ilgą laiką ir tik galutinai įsitikinę, kad rasime visuomenėje pritarimą, drįsime jį pareikšti. Jei mūsų duosni visuomenė sudės tik pusę tiek, kiek a. a. Dariaus-Girėno paminklui statyti, tai 1935 m. balandžio mėn. jau busime Pietinėje Amerikoje. Tam reikia, kad kiekvienas tarnautojas, valdininkas, laisvos profesijos žmogus nepašyktėtų skridimą paremti tik 2 litais. Džiaugdamiesi turime pranešti, kad tokia pradžia jau yra padaryta. Šis faktas, skatina mus atkakliau imtis parengiamųjų darbų ir gilinti teoretines žinias.

Ltn. Kazys Liškauskas. Lt. Vladas Adomavičius.

Spalių 9 d. minėjo angliškai ir ukrainietiška

Užmiršo parduoti Vilniaus pasus

Hartford, Conn. — Zadėjau parašyti apie spalių 9 d. gedulos minėjimą, tai ir noriu ištesėti, nors visa pramoga peišėjo taip, kaip turėtų būti. Kiti metais buvo pašventinama apibūdinti Vilniaus reikalus; angli kalboje tik maža programos dalelė buvo, o šiemet visas vakaras buvo vien tik anglų ir ukrainiečių kalbomis. Vietos lietuviai, kurie atvykę iš mus tėvynės ir neapsipratę angliškai, mažai ką ir tesuprato. Viskas, kas lietuvius patenkino, tai lietuvių choro dainelės, ukrainiečių šokiai ir jų dainos, be to, svarbiausia, dainėmis patenkino p-lė O. Katkauskaitė (Kaskas); ji savo gražiū balsu buvo viso vakaro pažiba.

Is kalbėtojų buvo kongreso narys H. P. Koppelman, adv. Salna (iš Bostono), ukrainiečių kun. Gulyn. Lietuviškai, bet trumpai kalbėjo dr. Mikolainis ir kun. Ambotas. Kongresmenas Koppelman išgyrė buv. prezidento Wilsono laikų darbuotį ir rupinimasi mažu tautų reikalais (kažin ar tai teisybė, nes, jei jau mažų tautų reikalais Versailles taikoje būtų rūpintis, tai ir mus Vilniaus krastas būtų laisvė ir aplamai. Europoje nebutų tu laisvų supimų ir žmogūdystė), apie J. V. laisvę ir kitus šios šalies reikalus. Koppelmano kalba buvo gvyra ir įspūdinga, nors jo pasakyti dalykai mums ir taip žinomi, nei mes šioje šalyje gyvename ir žinome, kad J. V. laisvė ir pažanga gvyuoja.

Adv. Salna papasakojo is Lietuvos istorijos bruožu, taipgi apie Amerikos lietuvių pažangą. Pavyzdinai nurodė, kad toki pagarsėję asmenys, kaip Kosciuszka, Mickiewiczus, Sienkiewiczus buvo lietuviai (neprisiminti, kad ir pirmasis Lenkijos prez. Narutavicius, dabartinis diktatorius Pilsudskis, prez. Moscickis, etc. yra lietuviai, ar is Lietuvos kilę); taipgi ir garsus rusų rasytojas Doctojerskis — lietuvis.

Ukrainiečių kun. Gulynas papasakojo apie lietuvių pastangas dėl sostinės Vilniaus ir cykiu apie savo tautos reikalus po lenkais ir bolsėvikais.

Is lietuvių kalbėtojų — dr. Mikolainis prisiminė dalykėliu is Lietuvos istorijos, apie lenkų imperializmą ir Vilniaus užgrobimą. Kun. Ambotas tai tik padėjo choristams, vaikučiams ir kitiems dalyviams už pasirodymą šiame vakare.

Tiesa, reikėjo dėkoti, nes šv. Cecilijos (parapijos) choras, mokyklos vaikučiai išmokyti seserėčių vienuolių mokytojų labai gražiai pasirodė su dainoms ir deklaracijoms vien tik apie Vilnių ir pavergtą mus kraštą. Jei ne choras ir vaikučiai, tai mes lietuviškai nebūtume nicks apie Vilnių išgirde (be trumpos dr. Mikolainio prakalbėlės).

Publikos buvo prisirinkę nemažai, nors dar gajėjo daugiau ateiti, vietų buvo nemažai tuščios. Matėsi apčiai ir ukrainiečių. Įžangos buvo imama 25c.; kitais metais įžanga budavo 10—15c. Be to, kitais metais spalių 9-tąją ir vasario 16-tąją visados vedavo viešos VVS valdyba, o šiemet vadovavo pašaliniai asmenys. Jei but vakarą vedus VVS pirm. p-lė E. Povilaitytė, tai manau, mes butume daugiau išgirde lietuviškų žodžių; butų

ir Vilniaus pasų parduota, o šiemet to nebuvo daryma. Parasė Darbininkas.

NAUJOS SALES ATIDARYMAS

Philadelphia, Pa. — Spalių 7 d. iškilmingai atidaryta nauja salė Lietuvių Amerikos Pašelpinio Klubo (2854 Winton St.) su pokyliu ir šokiais. Bankeletas prasidėjo 2 val. po pietų ir tęsėsi iki 5 val. vakare. Daug gražių linkėjimų svečiai kalbėtojai reišė, ypač Lietuvių Amerikos Pašelpiniam Klubui už gražaus klubo namo pastatymą šiais sunkiais laikais. Trijų aukštų namas buvo pilnas svečių. Kalbos buvo viršutiniame aukšte. Per garšakalbius galima buvo girdėti kalbas visam name ir lauke, kur buvo daug, ypač svetimauciu, susirinkę pasiklausyti. Be gražių kalbų, buvo skaityta protesto rezolucija prieš lenkus už pagrobta Vilnių. Rezoluciją nutarta pasiūsti Jungtinių Valstybių užsienių reikalų ministerijai Washingtone.

Bankiete kalbėjo šie žymūs asmenys: Hon. Edward R. Cox, councilmenų prezidentas; Hon. Clinton Rogers Woodruff, viešosios gerovės direktorius; kun. Ign. Valanciusas, sv. Kazimiero parap. klebonas; kun. dr. V. Martusevičius, sv. Kazimiero parap. vikaras; adv. Hubert J. Horan, Jr., solicitorius Pirmos Lictuvių Paškolos Bendrovės; adv. Charles J. Green; Robert Heinze, 48 wardo lyderis; Hon. Frank X. O'Connor, buv. magistratas ir dabartinis kandidatas į legislaturą; dr. Ign. Stankus; Petras Lorance, šio lietuvių klubo stątytojas; Kazys Čeledinas, sekretorius 1-mos Liet. Pask. B-vės; Pranas Pukas, Liet. Pašelpinio Klubo atstovas; Jonas Budrevičius, prez. Liet. Amer. Pašelpinio Klubo; p. Morakis, councilmenas 26 wardo; Jonas Sutkaitis, prez. Tautiško Pašelpinio Klubo; Juozas Žekas, prez. šiaurinės dalies Lietuvių Republikonų Susivienijimo; p. Mankelevičia, prez. Muzikališkos Lietuvių salės.

Bankieto vedėju buvo p. Antanas Užumeckis, žinomas biznierių ir darbuotojas. Po bankieto buvo šokiai. Didelė garbė priklausio Point Breeze kolonijos lietuviams už pastatymą naujos gražios salės, neužtraukiant jokios paškolos. Pr. Pukas.

IMTININKO GANSONO ŽMONA JAU RENOJE

Oakland, Cal. — Musų korespondentas praneša, kad šiomis dienomis lietuviu imtininko ir imtynių promoterio Jack Ganson'o žmona Mrs. Virginia Nygard-Ganson staiga išvažiavo į Jungtinių Amerikos Valstybių divorsų sostinę — Reno. Gansonienė neva pareiškusi, kad jos vyras esąs "ypatingai žiaurus." Primitina, kad Gansonas savo naują ir dabar jau nepatenkintą žmoną vedė tik prieš penkis mėnesius.

VIENYBES AGENTAS

V. Baranauskas 106 Mifflin St. Philadelphia, Pa.

Kurie turi biznio reikalų į Vienybės įstaigą, kurie nori užsisakyti laikraštį, arba atnaujinti prenumeratą, gali kreiptis tiesiog aukščiau pažymėtu adresu.

PRAMOGA

Westfield, Mass. — Spalių 20 d. šv. Onos draugija rengia didelius šokius, 22 Williams St., šv. Kazimiero draugijos eglėje. Prasidės 30 val. vakare, grieš geriausias orkestras, susidedas iš įvairių instrumentų. Įėjimas tik 25 centai. Taipgi bus duota progos kiekvienam išbandyti savo laimės brangiai dovanai įsigyti, — kas ištrauks savo bilieto numerį, tas laimės dovaną. Kviečiame visus šeštadienį, spalių 20 d. atsilankyti į mūsų rengiamus šokius, 22 Williams St., Westfield, Mass. Visas pelnas skiriamas parapijos bažnyčios papuošalams.

Rengimo Komisija.

VIENYBES PRENUMERATOS VAJUS

\$150.00 skiriama konkurso laimėjimui: pinigais \$100.00, knygomis \$50.00

Vajus prasidės 1934 m. lapkričio 1 d., o baigsis 1935 m. vasario 1 d. Vajuje dalyvausiantiems bendradarbiams, laimėjusiems konkursą, bus mokama grynais pinigais ir knygomis: už metinius skaitytojus — paprastas komisas po \$1.00, ir daugiausia skaitytojų gavyusiam — pirmoji dovaną — \$50, antroji — \$25 ir trečioji — \$15 ir ketvirtoji — \$10.

Kas prirašys metinių prenumeratorių daugiausia, bet nemažiau, kaip 25 — gaus dovanas knygomis. Pirmoji dovaną \$25 knygomis, už 20 skaitytojų — \$20, už 15 skaitytojų — \$15, už 10 skaitytojų — \$10, už 5 skaitytojų — \$5.

Jei pasitaikytų du ar daugiau vėjininkų, gavyusių po lygų prenumeratos skaičių, tai viršija tas, kuris anksčiau, padavę datų, savo maksimalinį prenumeratų skaičių atsiūs.

Istojuusių į šį konkursą konkurentų bus skelbiami vardai ir prisūstos su vajumi surištos žinios nemokamai. Laimėjusių konkursą bendradarbių bus dedami laikraštų atvaizdai, jei savininkai atsiūs juos.

Įsiregistravimo laikas skiriamas iki spalių 25 d. Atsiūkusiems kvitų knygelės bus pasiūstos neveliau spalių 30 d. Ne taip kad su lapkričio 1 d. visi įsiregistravusieji kartu galėtų pradėti lenktynes.

Vajaus laiku bus siuntinama visiems istojušiams į konkursą po 10 kopijų mūsų laikraščio Vienybės nemokamai, kaip pavyzdiniai numeriai.

Prašom stoti į šį konkursą, umai pranešant mums savo pasižadėjimą, vardą ir pavardę ir pilną savo adresą.

Prašome laiškus adresuoti: Vienybė Lithuanian Press Corporation 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

ZENTAI NEKALBA SU UOŠVEMIS

Labai įdomų paprotį turi Yafuro indėnų giminė Venecueloj, Pietų Amerikoje. Butent, ten žentams griežtai draudžiama kalbėti su savo uošvėmis. Jeigu žentas turi ką nors savo uošvei pranešti, jis privalo tai padaryti per trečią asmenį. Matyti, ir paš indėnus uošvės gero vardo neturi.

DARBAS IR VARGAS

Pradėdu nuo to, kaip žmonės svajoja apie nedarbo laimę. Butent, kodėl mane tveliai sodiečiai ir broliai išleido mokyti.

Aš buvau visų jauniausias. Kai pradėjau nusimanyti, visus savo brolius ir seseris mačiau jau darba dirbant. Vieni arė, plėvė, kulė, mynė, braukė, audė, kiti liubė, žygiavo. Per kiaurą dieną visi krutėjo, rupinos, nerimo, vos valgyti tesusispiesdami į kruvą. Vakara, man matės, visi taip pat nuvargę, kaip aš, per kiaurą dieną bėgojęs, maža tevalgę. Nebe tiek laukėme vakarienės, kiek miego ir poilsio.

Per vasarą visi pyliės prakaitu. Rudenį visus raudonai kirpo šalnos ir žvarbos. Per žiemą visi šiteno nuo šalčio, nes vilkėjo plonai ir striukai. Dvidešimties laipsnių šalčiausias žiūnėlo labai toli į mišką, vėlai rudenį maudės linamarkose, kuopdami jas, merkdami ar vilkdami linus. Sunku net vaizduotis, kaip jie sveiki buvo.

Tiek ten berados ir sveikatos. Visi liėsi, rodės iš vienu gyslų, ne iš raumenų. Tarpais bevcik visi kosėjo, o vienas kitas ir visai nesiliovė: juos daugiau ar mažiau edė plaučių "blakės," kaip avis. O gryčia surukusi, kurenama atviromis durimis. Užsidarysi jas nuo šalčio, dumai šugaus galvą, ir vaikščiosi visa pusę dienos išblyškęs sopamą galva.

Vargas, vargas, vargas.

Oi, varge, varge, vargeli mano, kada aš tave, varge, išvargsiu, kad tu lapuoji, kad tu šakoj, kad tu ir tarp vartų, kur visi mindžioja, žydi!

Darbas ir vargas ejo greičiai, niekuo nesiskirdami vienas nuo kito. Daug dirbti, menkai valgyti, negražiai vilkėti, nepatogiai gyventi. Ir sekė visų mūsų gyvenimą vilugė pagalvė nedarbo. Visiems rodė darbas esąs kultas, kad sunku gyventi žmogui ant svieto. Laimė vaidnosi kaip nuolatinė šventė, kada, darba, panjėk, visi skubinas į bažnyčią ar karčiamą, mišką ar parugę apsikaisyti gelėmis ir šokti rato su mergelėmis, su berneliais, taugti patisos ilgėlimos giesmės.

Darbą teimanėme žemėtąjį, dulkėtąjį, mėšluotąjį, ukiu darba. Tai visi kiti darbai rodė nes darbai, tik ulionė. Nedirba "darbų" kunigas, nedirba ponas, nedirba raštininkas, nedirba žydas. Todėl visi jie nevalgsta ir laimingi. Laimingi kurpiai ir siuvėjai; laimingi ponų važnyčiojai ir visi ponų namų tarnai. O bendras vargas, bendra ašarų pakalnė šioje žemėje buvo bažnyčios žėngia, kuriuos visi kartojau, bet niekas tuo netikėjo. Bene vargo — "poniška" gyventi; suprask, nesurukusiam, nešlapiam.

Nesupratome, vis dėl to jautėme, kad darbas nelygu vargaj; tik nemokejome taip padaryti, kad, dirbdami, nevalgume. O kiti, sako, tai moka padaryti. Antai, Amerikoje. Visi labai daug dirba, o vargo nevalgsta. Kaipgi ten pasidaro? Per istisus metus, ne "atpuskų" neturėdami, dirba lygiai po dešimtį valandų ir su turį po keturiolika valandų. Tai visai gana laiko kasdieną nuėjti į karčiamą. Ir esą is ko. Darbo valandos pamaitina ir padžiugina, o namie leidžia "poniška" pagyventi. Butent, nešlapiam, nesuodnam, nesušalusiame.

Tai ir buvo visi pasiilgę nedarbo, kuriu yra — ten, kitur, ne namie. Ir traukė jaunimas į dausas, kaip rudenį paukščiai: į Ameriką, į Afriką, į Australiją; visur, kur tik nori, bet tik ne namie. O kas liko, dusavo, kaip čia bent is gryčia išėjus nors kunigu, nors vargamistra, rašėlyva. Vieni gieda, dumples lamdo Dievui pagerbti, žmonėms pasidžiaugti; kiti plunksnele vadžioja po baltą popierėli. Ir tik pasileidę vaikščioja kiaurais čėbatais ir nepavalgę; šiaip jau visi jie kogi ne ponai?

Maniškiams neteko patiems pabėgti nei į dausas, nei į ponus. Seserims rūpėjo tekėti, ir jos veikiai ištekejo; broliui vesti, ir jis vodė. Kiti buvo jau seni naujam gyvenimui. Ateitį teturėjau aš, mažas. Tai ir sumanė visi bent mane tą vieną tokį padaryti, kad nereiktų "darbo" dirbti, vargo vargti, na, kad bent vienas is visos šeimos taptų ponas ir laimingas. Ir aš tapau "ponas." Buvau ir laimingas, kaip retas kas. Bet visai ne dėl to, kad nobutų reikėję darbas dirbti ir vargas kėsti. Kaip tik dėl to, kad visa to reikėjo pritari ir prisidaryti vertenybių, kurios patenkina ir aukštyti pakelia.

Buvo darbo, buvo vargo, bet buvo ir laimės. Tai visi tie dalykai neina pirmien.

Darbas per visus amžius buvo laikomas vargu. Jų ir vardai kitomis kalbomis ko ne tą patį reiškia. Žmogus apsigematinginiu. Į darba jį tejudina alkis ar reikalas nuo kita ko apsiginti. Tuo žvilgsniu jis lytu bet kuriam gyvuliui. Pakenčiamai sotus, jis bevelija drybšoti pavėnioje. Žmogus tą patį darytų, kad jam nebe butų kitokių reikalų; dengtis, linksminitis, lėpintis. Tai pavalyti, gis dar prideda darbo kitiems reikalams patenkinti.

Štai ir kyla jam klausimas, begu reikia tiek daug dirbti, jei is ticsų tiek maža žmogui tereikia, kad jis butų sotus, o kai sotus, kad galėtų gyventi ir visti? Tolstojus sakydavo: vadinamoji kultura, apsišvietimas išsilavinimas laimė nevedanti, nes per labai padauginanti reikalų, o neišmokianti gana, kaip jie patenkinti. Kad ir gelžkeliai. Jie nėra patogumui pramanyti, kad visa kuo greičiau patiekty; bet greitai mėtydami žmogų is vienos vietos kiton, visai netesi patenkinti, nors žmogus kur kas daugiau gauna dirbti, nevalgsta ir laimingi. Laimingi kurpiai ir siuvėjai; laimingi ponų važnyčiojai ir visi ponų namų tarnai. O bendras vargas, bendra ašarų pakalnė šioje žemėje buvo bažnyčios žėngia, kuriuos visi kartojau, bet niekas tuo netikėjo. Bene vargo — "poniška" gyventi; suprask, nesurukusiam, nešlapiam.

Tai tiesa. Bet ką tu žmogus padarysi, kad kultura neišynginama, nesusitabdoma. Ji pasakymai, kuriuos visi kartojau, bet niekas tuo netikėjo. Bene vargo — "poniška" gyventi; suprask, nesurukusiam, nešlapiam.

Latvių vyriausybė išleido įstatymą, liečiantį evangelikų literonų bažnyčią Latvijoje. Tug įstatymų žymiai praplečiamos Latvijos evangelikų literonų arkivyskupo ir vyriausios bažnytinės vadovybės teisės. Vyriausia bažnytinė valdyba turės teisę atsukti visai ar is dalies iki naujų rinkimų atskirų bendruomenių savivaldos organus — bažnytinės tarybas ir valdybas. Tų bažnytinių organų nariai galės buti pakeisti kitais asmenimis, kol bus nauji rinkimai. Be to, tuo įstatymu arkivyskupas igyta veto teisę. Jis turės teisę vetuoti vyriausios bažnytinės valdybos nutarimus ir galės atsukti atskirų pastorius ar perkelti juos is vienos bendruomenės į kita.

Laikraštis siela gaivina ir protą maitina. Laikraštį skaitysi — šviesus busi.

KUR GALIMA GAUTI VIENYBE

Vienybę galima gauti pirkti šiose vietose:

- Phillips J. 437 So. Paca St., Baltimore, Md. Kvederas J., 702 W. Lombard St., Baltimore, Md. Richmond Tobacco Co., 3179 Richmond St., Philadelphia, Pa. Prosvita, 324 Queen St., W. Toronto, Canada. Stankienė B., 67 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y. Leita N., 56 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y. Sekys J., 433 Park St., Hartford, Conn. Kyba G. A., 14 Vernon St., Worcester, Mass. Ambrose A., 3141 Emerald Ave., Chicago, Ill. Andelman M., 284 Tremont Ave., Boston, Mass. Derchin H., 406 Lorimer St., Crooklyn, N. Y. Shunkis J. A., 231 1/2 E. Main St., Amsterdam, N. Y. Rappalo E., 199 Adams St., Newark, N. J. Gourson Louis, 40-42 Hartford Ave., New Britain, Conn.

MAISTINGIAUSIA IR SVEIKIAUSIA LIETUVIŠKA DUONA

taipgi pyragai, pyragaičiai, tortai, keksai ir įvairiausios rūšies gardumynai gaminami, parduodami mūsų pačių krautuvėje ir pristatomi į namus visose vietose. Pukiai įrengta mechaniška kepikla

ANDRIUS ZIUGZDA 182-186 Van Buren Street, Newark, N. J.

JUOZAS KAVALIAUSKAS Laisniuotas Graborius Užtikrinu, kad mano patarnaviam bus atatikamiausias ir už prieinamą kainą. Nuljudimo valandoje, prašau kreiptis prie manęs. 1439 SOUTH 2nd STREET Philadelphia, Pa. Pennsylvania ir New Jersey Valdytos Telefonai: Bell — Oregon 5136 Keystone — Main 1417

Iš Kaigorodovo

SVAJONĖS LAPAMS KRINTANT

Jei prie gyvybės vėl sugrįžtų mus medeliai. Mums nebematyt jų gražumos. Ir vietoj mus kiti gal but lapeliai Gražiau, skaisčiau dar sužaliuos.

Dar vakar medeliai klestėjo visu margojo rudens gražumu, o šiandien, apie pietus, atuzė šaltasis žiemys ir per valandą nuputė, nunešė visą jų grožybę...

Tarytum įvairių įvairiausių spalvų popierinės atkarpos sukos ir zujo rungtiomis su sniego skepetaitėmis. Vėtros nuskinti lapeliai užleido vietą sniegulėlėms, kurios taip greitai apklojo baltais dryžais plikas medžių šakas...

Gyvasis grožis užleido vietą mirusiam: po valandėlės sužibo saulutė ir nušvietė pirmąjį žiemos vaizdą. Jis taip pat buvo gražus, tiktai apmiręs...

Kai gentys bei draugai lydi brangų jiems numirėlių amžino atilsio vietele, jų galvoje nenoromis kyla iš velionies gyvenimo atsiminimų. Ir čia labai aišku, kodėl sunku ir skaudu manyti, kad niekuomet daugiau jau nematys jo brangaus veido, nebegirdės jo malonaus balso. O gyvųjų akyse dar tebėra jo gyvenimas, tai vaizduotė kyla gyvas paveikslas, ausyse skamba pažįstamas balsas.

Kažin kas panašu daros ir mano sieloje, kai matau pro langą blaškomus vėjo lapus. Tai nenoromis atsimeinu jų praeitį, nors ir trumpą, bet gražų gyvenimą...

Man vaizduojas didelis sodas tykų vakarą balandžio pabaigoje. Saulutė jau leidžias už kalnų. Vyrai ir moters grėbliais nešini palengva slenka sodo takeliais; jie ką tik pabaigė grėbstyti pernykusių lapų kruvas. Ore jaučiamas minkštas glaudus vėsumas, kaip dažnai esti pavasario vakarais. Smarkiai užuodė paplekusių lapų kvapą, kuriuos gerokai įkaitino per dieną saulė. Sodo plunksnuočiai jau nutilsta, nurimsta. Tik retkarčiais beuksi narsieji kovukai, bei dainininkai strazdeliai. Iš anos štai didelės eglės viršūnės siūncia jie į dangų nuostabius vakarinės maldos garsus. Paskutiniai nusileidžiančios saulės spinduliai nušviečia taip puikiai, taip minkštai rausva šviesėle baltųjų beržų viršūnes, kurių dar tiktai trys dienos, kaip tepasirodė jaunučiai kvapas lapeliai. Jų smailios galvutės dar gniužtelėmis tebekyso iš ką tik persprogiusių pumpurėlių. Ramus galingi stovi medeliai; nepajudins jie nei vienos šakelės, tarytum hjo, kad nubūritų begimstanti grožybė... Meiliai prisiglaudė vienas prie kito jaunučiai lapeliai; nei nejudą, turbūt, dar snaudžia...

Ne, jie nebesnaudžia: visas šitas ramumas bei apsnudimas yra tik išorinis; o viduje, kaip liemens, taip ir lapelių, einą nenuilstantas darbas, greitas judėjimas.

Medžio šaknys, dieną ir naktį, visa savo smulkme godžia iš čiulpia iš žemės drėgmę, kurios sniegams nutirpus, dabar ten netruksta. Šitoji drėgmė kyla į aukštą nesuskaitoma daugybe siauručių griovelyčių — medžio audio vamzdeliais, tirdo randamus pakelyje maisto sandelius, kuriuos sukrovė rupestingasis medelis dar perėję rudenį. Šitas skystimas, dabar kupinas maisto dalelių, pasipila šakų šakelėmis, ir nei sustodamas, nei pailsdamas, dieną naktelę, girdo, maitina naujai gimusius lapelius. Godžiai geria jie atplustantį skystimą ir vis drąsiau ir drąsiau kelia aukštyn savo smailias galvytes, ir kas kartas vis darosi stambesni ir stambesni. Mažieji narveliai, iš kurių sudaryti lapai, nuolatos gaudami atplustančio maisto, dalosi užtvareliais į dvi dali. Kiekvienas šitų dviejų narvelių, palaikomas atplustančio maisto, greitai išauga tokio pat didumo, kaip jų motina. Po kiek laiko naujieji narveliai taip pat dalosi į dvi dali, kurių kiekviena, savo metu, vis to paties skystimo palaikoma, vėl dalosi į du narvelius ir t. t., ir t. t. Tuo būdu, lapo narvelių skaičius grietai didėja, o lapas auga, auga tol, kol pasiekia gamtos paskirto didumo.

Karšta liepos mėnesio diena. Gera pasnausti po pietų sode, skarotos liepos pavėsyje. Malonus lapų šlamėjimas sukelia svajonių... Kartais tarytum girdi neaiškų medžių šnabzdėjimą, tykių žodžių...

"Ką, gera jums čia, turbūt, išlėtis mūsų pavėsyje? O mes tai vis neturime poilsio, dieną naktelę dirbame, dirbame, dirbame. O darbas mūsų štai koks:

"Nameliai, iš kurių mes sudaryti, turi savyje sulčių; šitose sultyse plauko smulkutės, žalios, gleivėtos kruopelytės (jos mus ir padaro žaliais). Kaip tiktai užteka rytą saulutė, mes, apatinės lapo pusės skylutėmis arba žiemenėliais imame traukti iš oro tokias dujas, kurios junys, žmonėms, visai nereikalingos, net kenksmingos, o mūsų gimtajam medeliui jos yra būtina reikalingos. Iš šitų tai dujų ir sulčių, kurios atplusta iš šaknų liemenių/bei šakomis, mes savo narveliuose pagaminame visokių reikalingų mūsų medeliui dalelių, tarp kurių pirmą vietą užima gerai jums, žmonėms, žinomas krakmolos. Krakmolą gaminti privalo mūsų žaliosios kruopelytės. Šitos kruopelės nuo saulės užtekėjimo iki nusileidimo stropiai gamina savyje smulkutes krakmolo kruopelytes. O kai saulė pasislepia už ano štai miško, mes imamės naujo darbo: traukiame iš oro jau kitokias dujas, tokias, kokiomis ir jus, žmonės, alsuojate. Šitų dujų padedami krakmolą ir kitus, saulei šviečiant įgytus, dalykėlius perdirbame; perdirbame taip, kad jie tiktų naujoms medžio dalims statyti; paskui išsiuntinėjame juos pavidale sulčių į visas medžio kertes — į šakas, liemenis ir šaknis. Dalis šitų sulčių suvartojama naujiems, atžinančių metų pumpurėliams sudaryti ir naujam medžio audiniui (Bus daugiau)

DIDŽIOSIOS LIETUVOS ORGANIZACIJOS

Prieš didįjį karą lietuvių tauta neturėjo nei politinės, nei kultūrinės nepriklausomybės, taigi neturėjo ir laisvo kultūrinio veikimo. Lietuvos sodžiujė tada nebudavo jokių lietuviškų organizacijų, kuriose būtų krašto žmonės šviečiami ir lavinami įvairiuose klausimuose. Lietuviškas sodžius tuo laiku buvo paskendęs tamsybės klane, nes caro erelis "anei rašto anei druko mums turėti nedavė," pasak vyskupo Baranausko. Ir lietuviškas laikraštis anuo laiku buvo retas svečias lietuviškame kaime.

Kultūrinis ir organizacinis lietuvių tautos gyvenimas smarkiai pakilo ir pagyvėjo tik Lietuvai atgavus savo nepriklausomybę. Tiesa, jau ir priešpaudus laikais lietuvių turėjo vieną kitą savo organizaciją. Bet jų veikimas būdavo daugiau miestuose ir uždaras ir todėl jos plačiose masėse buvo beveik nežinomos. Vilniuje veikė dr. Jono Basanavičiaus įsteigta Lietuvių mokslo draugija, ir keleto lietuvių dailininkų bei visuomenės veikėjų įsteigta Lietuvių dailės draugija. Nors ir sunkus anuo laiku buvo šių organizacijų veikimas, bet jų darbo vaisiai yra nemaži. Lietuvių mokslo draugija surinko ir išsaugojo Lietuvos istorijai ir kultūrai brangias senienas, liaudies dainas, pasakas, mįsles, patarles ir kitokią folklorinę medžiagą. Šiandien toji pati draugija veikia Vilniuje ir jos archyvuose galima rasti labai svarbios ir retos medžiagos. Tos draugijos archyvais domisi ne tik lietuvių, bet ir kitų tautų mokslininkai, norėdami daugiau pažinti lietuvių tautos senovę.

Prieškarinė Lietuvių dailės draugija anuo laiku organizuodavo lietuviškojo meno parodas ir kitokiais būdais lietuvius skatindavo pažinti ir pamėgti meną. Vienu tos draugijos kurėjų yra visame pasaulyje žinomas mūsų dailininkas Mikalojus Čiurlionis. Dabar Lietuvoje yra gana daug visokio pobūdžio organizacijų. Ne viena jų yra labai plačiai išsišakojusi ir apėmusi plačius gyventojų sluoksnius. Didžiausia Lietuvoje kultūrinė organizacija yra Lietuvos šaulių sąjunga. Nors ji savo programoje turi ir karinį tautos parengimą, bet taikos metu jos visame veikime nukreiptas kultūrinis linknis. Šiandien Lietuvoje nebėra to kampo, kuriame nerastume šaulių būrio. Kaimo jaunuomenė, kuri anksčiau buvo visiškai neorganizantuota ir palaida masė, šiandien būriais šaulių sąjungos eilėse ir mokosi kraštą ginti ir kartu dirba didelį kultūrinį darbą. Šaulių sąjungos įkurėjų yra žinomas Lietuvos patriotas Vladas Putvinskas. Apie šaulių sąjungą plačiau rašėme jos 15 metų sukaktuvių proga.

Antroji labai plačiai Lietuvoje išbujojusi organizacija yra Vilniui vaduoti sąjunga. Ši organizacija gerai žinoma ir užsienyje gyvenantiems lietuviams, kurių nemažas skaičius yra jos nariais. Vilniui vaduoti sąjunga taip pat yra labai plačiai išsiplėtusi tiek kaimuose, tiek miestuose. Jau dabar jos nariai yra ne tik lietuviai, bet net žydai ir visi tie kitataučiai, kuriems brangus Vilnius, kurie trokšta jį atvaduoti. Vilniui vaduoti sąjunga šiandien turi apie 500 skyrių ir apie 25,000 narių. Ši

sąjunga visame krašte ir užsienio lietuviuose renka aukas Vilniaus darbams, skleidžia vilnietišką literatūrą ir šaonina lietuvių tautą kovoję dėl Vilniaus. Prie Vilniui vaduoti sąjungos jau treti metai sėkmingai veikia Vilniaus geležinis fondas. Nors fondas dar netaip seniai įsteigtas, bet jis jau pajėgė surinkti apie 100,000 pasininkų. Abi šios organizacijos užsienio lietuviams, ypač Amerikoje gyvenantiems, yra labai gerai žinomos ir jų remiamos. Tiek Vilniui vaduoti sąjungos pirmininkas prof. M. Biržiška, tiek Vilniaus geležinio fondo pirmininkas prof. F. Kemėšis lankėsi Amerikoje šių organizacijų reikalais.

Lietuviška jaunuomenė Lietuvoje taip pat turi savo stambias organizacijas. Dešiniųjų pažiūrų jaunimas yra susibūręs į Pavasario federaciją. Tai labai plati organizacija, kuri lietuviškame kaime jau pradėjo gyvuoti daugiau, kaip prieš 20 metų. Ši organizacija turi apie 600 kuopų ir apie 50,000 narių. Savo veikime Pavasario federacija paskutiniu laiku yra paėmusi grynai kultūrinį pagrindą ir lietuvišką jaunimą lavina visokiais kultūriniais klausimais. Jos obalsis yra "Dieviui ir tėvynei".

Vidurinių pažiūrų — tautiškas jaunimas, šiandien turi Lietuvoje irgi plačiai veikiančią ir paskutiniu laiku labai daug judrumo rodančią Jaunosios Lietuvos organizaciją. Ši organizacija irgi turi arti 500 skyrių ir apie 30,000 narių. Bet ji veikia tik nuo 1928 metų. Ji taip pat savo pagrinde daugiau paėmusi kultūrinį veikimą. Kąfresnysis jaunimas turi savo organizaciją, pavadintą Jaunimo sąjunga. Ši organizacija už kitas Lietuvoje yra mažiausiai išsiplėtusi. Anksčiau ji turėjo žymiai daugiau skyrių ir žymiai daugiau narių. Bet paskutiniu laiku ji vis mažiau rodo judrumo ir mažėja jos nariai.

Lietuvos moksleivija dabar yra susibūrusi į skautų organizaciją. Nuo 1929 metų rudens ši organizacija yra viešintelė, kuriai leidžiama veikti mokyklose. Jos eilėse yra labai didelė dalis besimokančiojo Lietuvos jaunimo. Lietuviškos skautai savo gražiais darbais ir elgesiu jau ne vieną kartą tarptautiniuose skautų sąskrydžiuose gražiai atstovavo Lietuvos vardą ir daug kam priminė Lietuvos sostinės Vilniaus vergavimą. Tai daugiausiai auklėjimo pobūdžio organizacija, ruošianti konkursus, iškylas, paskaitas ir kitus su buvimus, surištus su auklėjimu.

Šios organizacijos yra pačios stambiausios ir Lietuvoje žinomiausios. Jos vadinamos kultūrinėmis ir visuomeninėmis organizacijomis. Be jų yra dar visa eilė politinių, profesinių ir kitokių organizacijų. Vienos jų yra žymesnės, kitos mažiau žinomos, bet jų tinklas yra gana gausus. Ligi šiol Lietuvoje organizacijų steigimo tvarka būdavo labai lengva ir ne paini ir todėl jų prisisteigė labai daug. Visos jos turi savo laikraščius, daugiausiai narių skaitomas.

"NEKISK NOSIES..."

Kol bet laikraštiniui senkasi, tai jis visuomenės reikalus gvildena rimtais argumentais. Bet kada tik kuriam tenka kame nors nusivilti, tai jei kas jį pakritikuoja, — storai ir trumpai atkerta: "Nekisk nosies ne į savo reikalus!" Tokioj buklėj šiuo laiku atsideres ir Chicago laikraštinnikas, Naujienų redaktorius, ponas draugas Pijus Grigaitis, kuriam visuomenės sudėtais pinigais nepavyko šių vasarą antrašį skridimą į Lietuvą įvykdyti ir kuriam, atrodo, netaip lengvai sekasi ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje raštinė į Pittsburghą kelti.

Ar antrasis skridimas buvo planuotai sulaikytas — šiuo tarpu nesimeisime spręsti. Bet kad skridimas neįvyko dėl ALTASS komiteto nerangumo — dvejojti nėra reikalo. Juk per tokį ilgą laiką rengtis ir neprisiręngti, tai tik vaikams galima pasakoti, kad tame darbe vadovavo sumanus žmogus ir kad į tą reikalą jie bent kiek tyros širdies įdėjo. Atrodo, kad visuomenės geri norai paneigti ir lietuvių patriotinis užsiliepsnojimas sudemoralizuotas. Nepaisant betgi to, Naujienos apie skridimą vis dar kalba ta prasme, kad jis netrukus įvyks. Pavyzdžiui, pereitą savaitę viename Naujienų numery randame Lietuvos Antrosios atvaizdą, po kuriuo rašoma, kad "lėktuvas laukia momento kristi į Kauną." Kad "momentas" yra labai trumpo laiko mastas, tai kai kas, mat, ir gali dar tikėti, kad skridimas netrukus įvyks. Tai demagogija! Tai desperatų paskutinis neapgaltas griebiamasis dar daugiau žmogėms akis dūmti. Bet, jei kas tik tą "skridimą" pakritikuoja, p. Pijus Grigaitis tiesiog į akį kerta: "Nekisk nosies ne į savo reikalus."

Mes betgi norėtume p. Grigaičio paklausti: "Kodėl skridimas ne šavas reikalas?" Ar skridimui dirbo ir aukojo tik Grigaitis su Naujienomis, ar jį rėmė visa lietuvių visuomenė? Gal Grigaitis bandys ir čia ginčytis, kad tik socialistai skridimą rėmė ir aukas sudėjo? Mes, pažindami desperacijos apimtą Chicago laikraštinniką, visai neabejotume, jei jis bandytų tik sau tą garbę prisimti, kuomet skridimo neįvykdymą pamatuoją tuo, kad "firmos pavėlavo užsakymus."

Į skridimą ir tokių įstaigų, kaip Susivienijimo Lietuvių Amerikoje raštinės kėlimą, mes žiurime kitaip. Kaip vienas, taip ir kitas nėra socialistų ar kitų kokių "istų" moniškylas, paskaitas ir kitus su buvimus, surištus su auklėjimu.

Į skridimą ir tokių įstaigų, kaip Susivienijimo Lietuvių Amerikoje raštinės kėlimą, mes žiurime kitaip. Kaip vienas, taip ir kitas nėra socialistų ar kitų kokių "istų" moniškylas, paskaitas ir kitus su buvimus, surištus su auklėjimu.

Į skridimą ir tokių įstaigų, kaip Susivienijimo Lietuvių Amerikoje raštinės kėlimą, mes žiurime kitaip. Kaip vienas, taip ir kitas nėra socialistų ar kitų kokių "istų" moniškylas, paskaitas ir kitus su buvimus, surištus su auklėjimu.

Į skridimą ir tokių įstaigų, kaip Susivienijimo Lietuvių Amerikoje raštinės kėlimą, mes žiurime kitaip. Kaip vienas, taip ir kitas nėra socialistų ar kitų kokių "istų" moniškylas, paskaitas ir kitus su buvimus, surištus su auklėjimu.

Į skridimą ir tokių įstaigų, kaip Susivienijimo Lietuvių Amerikoje raštinės kėlimą, mes žiurime kitaip. Kaip vienas, taip ir kitas nėra socialistų ar kitų kokių "istų" moniškylas, paskaitas ir kitus su buvimus, surištus su auklėjimu.

QUEENS COUNTY SAVINGS BANK

DIVIDENDAI UZ METU

Bertainį rugsėjo 29 d., 1934 m.

3%

Main Office: 80 MAIN STREET FLUSHING, N. Y.
Branch Office: 37-97 — 103rd STREET CORONA, N. Y.

TYRO ORO SVARBA

Be maisto ir be vandens žmogus kai kurį laiką gali gyventi, bet be oro nėra jokio galimumo gyventi net kelias minutes.

Oras, kaip žinome, susideda iš kelių elementų, iš kurių tik deguonis yra žmogui reikalingas. Todėl visas klausimas kiek kvėpuojamame ore randama tuo deguonis. Juo mažesnis nuosimtis, tuo mažiau kūnas juomi tegali pasinaudoti. Gal iš kitos pusės reikia atsiminti, kad mūsų kūnas reikalauja tam tikro deguonio kiekio, kad sveikata galėtų būti normaliai palaikoma. Kitaip reikia tikėtis jos paaimo.

Nesileidžiant į smulkmenas, trumpai perbėgsime kvėpavimo dėsnius. Į plaučius įkvėptu oro deguonis persikošęs per mažasias plaučių ląsteles ir kraujagyslių sienelės, susijungia su raudonaisiais kraujokuneliais, kas suteikia jam skaisčiai raudoną spalvą. Šis kraujas, širdies veikme, išnešojamas po visą kūną. Kaip matome, deguonis pasiekia visus kūno audinius, kuriuose jis atsiskiria nuo raudonųjų kunelių, kad pakartotų savo skirdimą pareigą. Dabar kraujas, atsiskyręs nuo deguonies buntamsesnės raudonos spalvos, vėl keliauja į plaučius, kad pakartotų savo pirmesinį žygi. Ir taip šis procesas žmogui tęsiasi beveik nuo pradžios gyvybės užsimezgimo iki mirties.

Iš šito turėtų būti kiekvienam aišku, kad juo daugiau į plaučius įkvėpuojama deguonies, tuo daugiau jo visas kūnas pasinaudoja. Jeigu kvėpuojama oru, kuriame mažai yra deguonies, aiškus dalykas, mūsų kūnas yra priverstas kęsti jo stoką. Jei tai esti tik trumpą valandėlę tai mažas žalos tepasidaro ir iš to dar nieko blogo neatsitinka. Bet, jei tas "paskartoja" pusėtnai dažnai ir tęsiasi ilgokais laikotarpiais, bendra sveikata gana žymiai nukenčia, iš ko neretai kyla įvairių rimtų ligų.

Praktiška išvada savaimi aiški. Reikia visiems ir visados kvėpuoti tyru oru. Aktualus įvykinimas šio patarimo nevisuomet esti taip lengvas, kaip kad pats pasakymas. Atsižvelgiant kas aukščiau pasakyta, reikia pripažinti, kad nenugaltimų kliučių visai nesutinkame imant dėmesin ekonomine žmogaus buklę ir gyvenimo

tārčiau ne į visus reikalus ir Grigaičiui savo nosį kišti. Tuomet ir nervams būtų sveikiau ir gal Amerikos lietuvių tautinis atgimimas iš socialistų sąjungos geriau sektųsi. "Take it from me, Mr. Grigaitis."

Nosius.

vieta. Oras lauke, kad ir dideliuose miestuose, turi pakankamą deguonio kiekį. Užtai kuo daugiausia reikia būti lauke, atviram ore ir visuomet giliai kvėpuoti. Taipgi reikia vengti didelių suskimimais, kame nevedinamas namas.

Daugiausia prasižengimų šiuo žvilgsniu sutinkame gyvenamuose namuose, o ypač miegamuose kambariuose žiemos metu. Tai ypatingai pastebime biednesniuose sluoksniuose. Mat, ekonominiais sumetimais, o dažniausia dėl nežinystės, gyvenamieji kambariai retai kada vedinami. Tai didelis prasižengimas prieš sveikatos dėsnius.

Bendrai imant, žmogus miega aštuonias valandas per parą. Tokiu būdu miegamajame kambarį jis mažiausiai praleidžia trečdaliį savo amžiaus. Šis kambarys, kad ir būtų šiekuris kartus didesnis kaip iš tikrųjų kad yra, neturi pakankamai tyro oro aštuonias valandas kvėpuoti. Taip, žmogus priverstas kvėpuoti su terštą, nuodingą orą, kuriame nėra deguonio daugiau, kaip viena aštuntoji dalis reiklama kiekio. Dažnai dar mažiau. Net patarė išsidirbo, kad tokiam kambario ore galima net kirvį pakabinti. Paprastai, miegamuose kambariuose miegojimo laiku oras mažiausiai bent kas valandą turi būti pakeičiamas, kad užtektinai turėtų deguonies ir pašalinus iškvėpuotą orą, kuris esti kenksmingas, jei jį iš naujo įkvėpuojame. O tai galima labai lengvu būdu padaryti, praveriant bent kiek langą ir laikant praver tą visą naktį. Tas turi būti daroma kas naktį vasarą ir žiemą. Miegoti užsidarius langus reikia kvėsti sau ligą.

Dėl to visai neįstabu, kad žiemos metu plaučių degimas, šaltis ir daug kitokių ligų žymiai padaugėja. Svarbiausia priežastis tų visokiųjų ligų yra stoka tyro oro, stoka reikiama kiekio deguonio. Užtat, visuomet reikia turėti galvoj gerai kambarius išvedinti žiemos metu, nors ir reikia truputį daugiau šilumos sunaudoti. Taupant malkas labai brangiai užmokama už sužalojimą sveikatos, kuri yra už viską brangesnė.

Dr. S. Biežis.

KODEL ANTYS GERAI NARDO

Zoologai ištyrė, kad paukščių noras nardyti vandeny parškiau ir gal Amerikos lietuvių tautinis atgimimas iš socialistų sąjungos geriau sektųsi. "Take it from me, Mr. Grigaitis."

VIENYBĖ

Established February 10th, 1886
LITHUANIAN SEMI-WEEKLY EINA DUSYK PER SAVAITĖ
Published Tuesdays Leidžiamas antradieniais
and Fridays ir penktadieniais
BY THE LITHUANIAN PRESS CORPORATION
193 GRAND STREET, BROOKLYN, NEW YORK
TEL.: EVERGREEN 7-7840

SUBSCRIPTION RATES: METINE PRENUMERATA
In Brooklyn \$3.50 In United States \$3.00 In Canada \$4.00 In Other Countries \$4.00
Advertising Rates on Application Skelbimų pagal susitarimą

PRANCUZIJOŠ DIPLOMATO LIKIMAS

Prancūzija galbūt negeriau tvarkoma už kitas valstybes, bet tvarka kitokia. Kada prancūzai reiškia nepasitenkinimo kuriuo nors savo valstybės galva ar atstovu ir reikalauja jo rezignuoti, jis rezignuoja. Vėliausias pavyzdys, tai Prancūzijos vidaus reikalų ministro Albert Sarraut rezignacija; prancūzai kaltina jį apsileidus. Esa, jei ministeris but pasirūpinęs duoti tinkamą apsaugą Jugoslavijos karalius Aleksandras I-sis ir Prancūzijos užsienių reikalų ministeris Louis Barthou nebutų žuvę nuo teroristo kulku Marseille mieste. Ar Sarraut rezignacija bus priimta ar ne, pasitiekia ministeriui pirmininkui spręsti, bet anksčiau ar ar vėliau Sarraut likimą spręstų gatvėse besišvaistą ir gandai besivaduoją žmonės — masė.

Šis vidaus reikalų ministeris visai be pagrindo bus išmestas ir paniekintas; vėliau tą pati Prancūzijos visuomenė prašys, kad jis gelbėtų tvarkyti Prancūzijos reikalus. Bet dabar, aukšto temperamento prancūzai reikalauja jo galvos, viršinininko galvos.

Tokiu atsitikimu kitose šalyse apkaltintų mažuosius valdininkus ir pilinius tarnautojus už apsileidimą, bet Prancūzijoje kas kita, o tuo labiau, jei ministeris nepopuliarus. Prancūzijos diplomatai priimdami valdžios tarnybą žino, ko jie gali susilaukti. Bet dėl to jie ištvėrimingi, gudrus, akylus ir gerai pažįstą savo visuomenę.

BRITANIJOS SOCIALIZACIJA

Didžiosios Britanijos darbiečiai pradėjo ruošti busimoms rinkimams. Jei tikėti pačių britų laikraščių pranešimais, darbiečiai turi labai gerų progų laimėti rinkimus ir valdyti Britaniją. Darbo partijos konferencijoje kairieji partijos nariai pareikalavo, darbiečiams laimėjus rinkimus, tuoj vykdyti Britanijoje socializmą — socializuoti visus finansus, pramonę ir žemes, — viską konfiskuoti ir savininkams neatlyginti. Bet konferencijos desinysis sparnas 2,146,000 balsų prieš 206,000 priėmė pasiūlymą socializuoti finansus, pramonę ir žemę, bet už ją savininkams užmokėti. Socializacijos programa bus vykdoma labai konservatyviškai, nes staigios reformos gali pakenkti valstybės prekybai, pramonei ir finansams. Kairieji priešinosi tokiam programai, bet dabar nusileido ir dirbs, kaip dauguma reikalauja. Darbiečiai numato kliūčių iš Lordų rumų pusės, bet jų laimei Britanijos konstitucijoje yra įstatymas, kuris leidžia tuos rumus panaikinti. Jei darbiečiams pavyktų įvykdyti socializacijos programą, visa Britanijos pramonė pereitų į valstybės rankas. Vadinas, visos dirbtuvės, geležinkeliai ir kitokios susisiekimo priemonės, dvarai, miškai, elektra, anglis, deginamosios dujos, etc., viskas būtų valdžios rankose. Tą visą tvarkyti radikalai nori pavesti vyriausybei, bet desinieji darbiečiai nori konservatyvesnių priemonių — pavesti tvarkyti visą krašto pramonę tam tikroms specialistų komisijoms, kuriose būtų ir atsakingi darbininko atstovai.

Britanijos darbiečiai užsimojo milžinišką darbą atlikti, jis bus nelengvas, bet negalima sakyti, kad neįvykdomas. Jie praėity parodė užteiktinai sveiko proto ir turi sąvybę sistematiškai savo planus vykdyti. O britų visuomenei nesvarbu, kas valdo, bet svarbu — kaip valdo.

TREČIAS LIETUVIŲ SKRIDIMAS RUOŠIAMAS

Tik ką gautuose Lietuvos laikraščiuose rašoma, kad Lietuvos karo aviacijos atsarginiai leitenantai Kazys Lišauskas ir Vladas Adomavičius ruošiasi ateinančiais metais skristi iš Lietuvos į Pietų Ameriką. Jų kelias busias Kanas — St. Louis (Senegalijoje, Pietų Afrikoje), tapie 5,500 mylių kelio, iš ten per Atlantiką į Natalį — 3,000 mylių. Lakunai sako, kad ateitis užtikrinta tik toms tautoms, kurios pareikš daugiau dinamikos, daugiau judrumo, energijos ir ekspansijos visose gyvenimo srityse. Statiška tauta lygi mirštančiai. Lietuvių dvasinėms galioms jau esą tuoti galimūmai savo dvasinės jėgos reikšti, bet tik reikia toms galioms progos pasireikšti. Lietuviai, sako, jau per daug išaugo ir subrendo, kad tenkintųsi kitų tautų rikiuotėje būti užpakalinėje eilėje. Tai ne tik tautinės garbės reikalas, tai reikalas demonstruoti ir plėsti mūmyse glaudančias jėgas visos žmonijos gerovei.

Kad lietuviai subrendę dirbti ne tik tautos garbei, bet ir žmonijos gerovei, aišku; aiškus ir faktas, kad vienas nepasisekimas kitų neatbaido siekti tikslo. Bet tolimiems skridimams reikia daug pinigų, darbo ir jie kartais baigiasi be naudos. Kažin ar nebutų geriau tokias dideles sumas pinigų išleisti tobulinti savo civilinę aviaciją, januomenę supažindinti su ja, paruošti lakunų, gaminti savo motorus ir lėktuvus. Tautos garbė pakyla,

SPAUDOS APŽVALGA

ATSAKOMINGUMAS PRIES AMERIKOS LIETUVIUS

Sandara rašo: "Daug šiandien yra tokių taūtiečių, kurie rupinasi išimtinai savo privatiniais reikalais ir kaip jie patys sako — "nesimaišau į politiką." Dėjų organizacijos, koks nors veikimas ar spauda gali būti, gali nebūti. Širdyje jie geri lietuviai, bet pasyūs ir pesijaučia pareigos pagelbėti kitiems, kurie dėda pinigą ir darbą, kad tik palaikius čia lietuviybę.

Toks visuomeniškas užkurtimas pastaruoju laiku gerokai išsiplėtė ir surado apčiai naujų šalininkų. Kuom tą išaiškinti? Ar vien tik gyvenimo aplinkybės kaltos? Turbut ne. Kalti esame ir mes, kurie dar tebestovim tautinio darbo fronte. Permažai agituojam ir raginam kitus savo kaimynus. Musų propagandos įrankiai apseno ir atbuko. Stoka entuziazmo, užsidedimo ir pastikėjimo savimi ir tikslu. Kaip entuziazmas, taip ir apatija yra užkrečiami. Jeigu musų dabartiniai veikėjai, kurie išbuvo desėtkus metų tautinėje dirvoje jaučiasi pavargę, tai pašaliniai, kurie tik pripuola, mai įkeldavo koją, jau turi progų visai apsnūti. Todėl, norėdami išjudinti savo kaimynus privalome nuolat patys budėti. Ant likusių veteranų ir naujų pionierių krinta atsakomybė prieš Amerikos lietuvius už ateities darbus ir laimėjimus."

ARGENTINOJE PERNAI GIMĖ 400 LIETUVIUKŲ

Argentinos Lietuvių Balsas rašo: "1933 metais Buenos Aires mieste gimė 172 lietuviukai. Tai tik Chacaritos, Bocos, Baracų, Naujosios Pompejos ir kitų Buenos Aires miesto dalių produkcija. Bet, didžiausias lietuvių skaičius gyvena provincijose, Avellanedoje, Pineroyje, Valentin Alsinoje, Puente Aisinoje, Villa Costelino Dock Sude, Isla Maciel, kurie neįeina į civilinę sostinės gimimų registraciją. Be to, daug lietuvių šeimynų dirba ukiuose, o taipgi nereikia užmiršti "Argentinos lietuvių sostinės" Berisso, Villa Diego ir plačių Argentinos provincijų bei teritorijų, kuriose mūsų lietuviai išsisklaidė.

Taipgi reikia turėt omenyje tą faktą, kad seniau Argentinoje gyvenanti lietuviai yra tapę Argentinos piliečiais, ir jų čia gimusieji vaikai civilinėje registracijoje užrašomi kaip argentiniečių vaikai.

Vienok iš civilinės registracijos statistikos matome, kad 1933 metais visoje Argentinoje gimė 387 lietuviukai. Turint omenyje priėjusius Argenti-

nos pilietybę lietuvių tautos tėvus reikia manyti, kad vien pernai metais čia gimė mažiausia 400 lietuvių.

Dar vienas faktas, kad lietuvių šeimynos tik dabar pradeda "stabilizuotis," tai aišku, kad už desėtko antro metų čia gimusių lietuvių skaičius gerokai prisivys iš Lietuvos atvykusių skaičių. Sastatas bus panašus Amerikos lietuvių kolonijai. Tai jau dabar laikas dėti rimtus naujai kartai pamatus."

KODEL ŠVEICARIJA PRIES SOVIETŲ RUSIJĄ?

Vilniaus Rytosius rašo: "Sov. Rusijos priėmimui Tautų Sąjungon bene daugiausia priešinosi mažutė Šveicarija. Dabar pradeda aiškėti ir jos tokio nusistatymo priežastys.

1920 metais Sov. Rusijos vyriausybė pasirašė su Gruzija sutartį, kuria pasidavė gerbti jos nepriklausomybę. 1921 m. pradžioje Sov. Rusija sulaužė tą sutartį, raudonoji armija užėmė Gruziją ir prijungė ją prie Sov. Rusijos. 1922 ir 1924 metais Tautų Sąjunga ipareigojo Tarybų sekti visus nuotykius ir, pirmai progai pasitaikius, pasistengti grąžinti Gruzijai nepriklausomybę. Prancūzijos atstovas tuomet ne pareiškes, kad Tautų Sąjunga negalinti pakeisti gruzinų tautos kančių ir turinti rūpintis jos išvadavimu iš vergijos. Tą pat pareiškusios Anglija ir Švedija. Dabar, kada Sov. Rusija norinti istoti i Tautų Sąjungą, pasitaiko ta progą ir galima iš jos pareikalauti atstatyti Gruzijos nepriklausomybę. Bet ne viena didžiųjų valstybių apie tai ir neužsimena. Toks Tautų Sąjungos viršūnių pasielgimas ir verčia Šveicariją priešintis So. Rusijos priėmimui."

NESISEKA VADUOTI SOVIETŲ KALINAMUS DVASISKULIN

Lietuvos Žinios rašo:

"Sugrįžęs iš Sovietų Rusijos vyskupas Matulionis energingai pradėjo rūpintis išlaisvinti Sovietų kalėjimuose ir koncentracijos lageriuose kalinamus katalikų dvasiškius ir net popus. Vaduotinių asmenų jau buvo sudarytas ir sąrašas. Bet kai tuo reikalu buvę susisiektas su Vatikanu, tai Vatikanas vysk. Matulionio sumanymui pareiškes neigiamą nuomonę — mat, Vatikanas ieškąs modus vivendi su SSSR. Ir rezultate sumanymai dvasiškius vaduoti atpuola."

Amerikoj moterys laikraščius ar šiaip knygas mažiau skaito, negu vyrai, tas pats ir Lietuvoje, bet yra kaimų, kur moterys daugiau skaito.

kada lietuvis darbu susilygina su tuo, kuris jį iš aukšto žiūrėjo, bet lietuvis daug daugiau sustiprėtų ir daugiau garbės turėtų, jai jis galėtų pasakyti — mes ne tik mokam skristi, bet mokam ir savo lėktuvus ir motorus pasigaminti. Aviacija ateities dalykas, vien tolimais skridimais ne ką atsieksi.

Bet vis dėl to tiesioginis skridimas iš Lietuvos į Pietų Ameriką, kur dabar gyvena keliolika tukstančių mūsų tautiečių, būtų naudingas tuo, kad tiems svetur gyvenantiems lietuviams pakeltų upą, tuose kraštuose išgarsintų Lietuvą ir lietuvius. Be to, skridimas iš Lietuvos būtų originalus, kai kuriais žvilgsniais naudingas ir idomus.

Mes drąsiems lakunams linkime pasisekimo, nes žinome, kad nerami dvasia vienaip ar kitaip ras išeitį, o busimiams lakunams auklėti reikia didvyrių. Amerikos lietuviai vargu galės prisidėti, nes vienas skridimas įvyko, o kitas dar tebefinansuojamas.

ŽYDŲ MOKSLO INSTITUTAS VILNIUJE

Vilniaus Žydų Mokslo Instituto, kuriam dabar sukako penkeri metai, savo veikimu išėina iš okupuotosios Lietuvos ribų: Instituto bendradarbių tarpe yra ir nežydų. Instituto tikslas yra sudaryti centrą moksliskam žydų gyvenimo tyrinėjimui. Institutas skiriasi nuo kitų panašių istaigų tuo, kad jis savo leidinius leidžia jidiš kalboje ir yra nusistatęs prieš hebrajišką, taip pat prieš asimiliacinę kryptį žyduose. Institutas turi šiuos skyrius: 1) filologiskąjį, 2) ukiu statistikos skyrių, 3) istoriskąjį, 4) bibliografiskąjį. Filologiskasis skyrius išvystė ypatingą veikimą. Jo surinkta etnografinė medžiaga turi 60,000 ekzemplorių: liaudies dainų, mįslių, patarlių, žinių apie liaudies mediciną, papročių aprašymų, aprašymą apie prietarus ir pan. Filologinis darbas institute pasireiškia rūpinant jidiš kalboje terminologiją įvairiems mokslams ir užsiėmimams. Daug padaryta tyrinėjant dialektologiją. Istorijos literatūros prieskyrius užsiima daugiausiai jidiš dramos istorijos tyrimu. Instituto filologiskasis skyrius leidžia organą "Instituto Raštai," taip pat bertaininį metų leidinį "Pinkus" (kronika). Iki šiol išleista trys "Raštų" knygos. "Raštai" ir "Pinkus" išspausdino apie 100 moksliskų veikalų ir straipsnių, toliau smulkių moksliskų žinių.

Ukiu statistikos skyrius išleido vieną knygą savo "Raštų" darbus prof. Z. Hersch, B. Brezgo, S. Dubnov, taip pat didelį Jakobo Leszczynskio veikalą apie žydų ukiu istoriją. Leidžiama medžiaga apie Lenkijos žydų ukiu buklų 1927 metais, taip pat apie ukišką buklę žydų studentų vidurinė-

je ir vakarų Europoje. Istoriskasis skyrius užsiėmęs archyvinės medžiagos peržvalga. To skyriaus "Raštų" pirmoji knyga turi darbus prof. Dubnovy, M. Ballabano, A. Meiero, dr. Schatzky, dr. J. Schipper, taip pat raštus iš archyvinės medžiagos, su paaiškinimais magistro, P. Konjo, kuris neseniai yra išleidis veikalą apie "Žydus ir senąjį Vilniaus universitetą." Bibliografinis instituto centras užrašinėja visus raštus pasulyje apie žydus ir žydų klausimą, taip pat nepraleidžiant laikraštinės literatūros. Daromos ištraukos iš 500 laikraščių.

Instituto bibliografinė metinė knyga 1926—1927 metams yra iš 30 spaudos ląsktų. Institutas dalinasi i muziejų, archyvą ir knygyną. Archyve yra seniausių metų jidiš kalboje periodiški leidiniai. Periodiški leidinių vardų skaičius (iki šiol išleisčių) siekia 3000. Pirmas jidiš laikraštis Varšuvoje minimas "Zvalgas trešnė," kurį 1823 metais leido Aizenbaumas. Knygynne yra 16,000 knygų. Pažymėtina, kad seniausi jidiš leidiniai, išleisti 17 ir iš šimtmečiuose Antverpene, kai kurie už la-bai mažą antikvariską kainą buvo įgyti, tuo tarpu, kai jidiš leidiniai, išleisti 19 šimtmečio pirmoje pusėje rytų Europoje, yra didžiausios retybės knygyne tarpie ir kai kurios tik už labai dideles kainas buvo įgytos.

Instituto muziejus turi medžiagą apie jidiš teatro istoriją (apie keliaujančių teatrą) ir susideda iš dovanos, suteiktos muziejui žinomos žydų artistės Ester Kaminskos.

Visa tai sako, kad žydų "lopsys" taip pat Vilniuje. **Arėjas Vitkauskas.**

Lietuvoje kyla didesnis susirūpinimas išeivija

Prieš keletą metų Lietuvoje mūsų išeiviai mažai kas rupinosi. Budavo atsitikimų, kad grįžusieji i Lietuvą išeiviai čia nusivildavo ir su blogiausiais išpučiais vėl grįždavo i savo naująją tėvynę. Nevienas jų ir pripasakodavo įvairius dalykus apie Lietuvą, tas žinoma patėiai Lietuvai i gerą neišėidavo.

Dabar jau visai kas kita. Keliose vietose veikia mūsų išeivijai sutikti ir priimti punktai, kurie duoda įvairius patarimus, kaip galima Lietuvoje išikurti ir parsivežtą kapitalą sunaudoti. Didesniems saitams tarp išeivijos ir tėvynės palaikyti, jau treji metai Kaune veikia užsienio lietuviams remti draugija. Ši draugija išsiplėtė visame krašte. Jos nariais dabar yra žymūs visuomenės veikėjai ir įvairių sričių specialistai.

Per savo trumpą veikimą, draugija remia badaujančius Pietų Amerikos lietuvius, kuriems šiemet ji surinko ir pasiuntė 20,000 litų. Be to, ši draugija kelia reikalą iškoti mūsų išeivijai tinkamų gyvenimo sąlygų, kad jie akiai neklaidžiotų po pasaulį. Geresnėmis sąlygomis, draugija randą tik planingai gerai apgalvotą kolonizaciją. Tai yra neprivacių bendrovių reikalas, kurios mūsų žmones jau ne kartą yra skaudžiai apvyliuos. Tai yra reikalas visos visuomenės drange su vyriausybe.

Tinkamas lietuvių išeivijai kolonizuoti žemes dabar draugija ieško. Ji taip pat tiki, kad netrukus bus galima įsigyti. Draugija mano, kad Pietų Amerikoje būtų galima išigyti žemes ir daugelis Argentinios, Brazilijos, Urugvajaus ir kitų kraštų lietuvių laukia šia prasme paramos. Bet be planingo darbo, be atsakingų žmonių ir be pinigų nieko negalima padaryti.

Šio tikslo siekdama, užsienio lietuviams remti draugija yra nutarusi pirmiausiai suorganizuoti kelias dešimtis tukstančių narių rėmėjų, kurie savo nario mokesčius galėtų šiam svarbiam darbe dalyvauti. Tikimasi, kad šitas draugijos sumanymas ras Lietuvos visuomenėje tinkamą atgarsio ir konkrečių darbų.

Rūpinamasi i Lietuvą grįžtančiais ir ilgus metus užsienyje gyvenančiais lietuviams, Lietuvos visuomenė su atitinkamų organizacijų pagalba yra išteigusi patarimų biurą, kuris teikia visokius patarimus grįžusiems lietuviams ir norintiems savo tėvynėje apsigyventi.

Šio tikslo siekdama, užsienio lietuviams remti draugija yra nutarusi pirmiausiai suorganizuoti kelias dešimtis tukstančių narių rėmėjų, kurie savo nario mokesčius galėtų šiam svarbiam darbe dalyvauti. Tikimasi, kad šitas draugijos sumanymas ras Lietuvos visuomenėje tinkamą atgarsio ir konkrečių darbų.

ŽYDAI EMIGRANTAI

Nuo nacių persekiojimo iš Vokietijos labai daug žydų emigravo į Braziliją. Žydų emigrantus daugumoje sudarą profesionalai — gydytojai, advokatai, artistai, muzikantai, pirkliai ir kitoki. Šioki emigrantai, anot brazilų spaudos, sudarą dar didesni nedarbą savosios inteligentijos tarpe ir tokia emigracija busianti greit uždaryta.

IS SALIES ŽIURINT

Po SLA Pittsburgho seimo, kur socialistai negalėjo praveisti savo užmačių, daugiau kaip per metus drg. Grigaitis per Naujienas aiškino SLA nariams konstitucijos reikšmę vienaip, o po SLA Detroito seimo, kur socialistai savo kaštais suverbyvę delegatų daugumą, imetė degančią kibirkštį i SLA čarterį, kad tas čarteris atsakyti jų užmačioms, už ką susilaukė jau dviejų apskričių protėstų — tas pats Grigaitis ir tą pačią konstituciją pradėjo aiškinti kitaip ir dargi graso pabaudomis. Iš tikrųjų reikia stebėtis to Grigaičio lankstumui.

Zmonių masėms, kaip jas komunistai vadina, pradėjus šalintis nuo komunistų, šie staiga užsigėidė bendro fronto su socialistais, kad su jų pagalba greičiau įvykdyti savo svajonių pasaulinę revoliuciją, ar bent taip kokius sumišimus ir kraujo praliejimus, kad iš to gauti daugiau medžiagos paplūsti jų taip neapkenčiamas kapitalistines valstybes. Kai kur tokio bendro fronto vaisiai jau rodosi.

Ispanijoje socialistai bendru frontu su komunistais jau pabaukojo 500 nekaltų gyvybių, neskaitant tukstančių sužeistų. Škerdynėms galo dar nematyti. Agitatorių sukurstyti buriai ginklų dar nenori padėti. o valdžios kariuomenė visur ima viršų. Gaila tų žmonių, kurie pasiduoda agitatoriams, o paskui savo gyvybę užmoka.

Titnagas.

Kaip Lietuvoje rupinamasi bedarbiais

Dabartiniu laiku nedarbo klausimas Lietuvoje nėra vienas pirmųjų dalykų. Ypač jis buvo neaktualus vasarą, kada daugelis miestų darbininkų dirbo viešuosius darbus arba tarnavo paš ukininkus. Artinantis žiemai šis klausimas įgavo daugiau svarbesnės reikšmės ir todėl jo tinkamam išsprendimui daromi atitinkami žygiai. Šiuo klausimu ypatingai rūpinasi Lietuvos vidaus reikalų ministerija.

Neseniai ministerijoje buvo pasitarimas, kuriame galimas didesnio nedarbo klausimas apsvartytas. Pasirodo, kad tarp sąžiningų ir reikalingų darbo darbininkų pasitaiko nemažas nuosimtis tokių, kurie ir geromis sąlygomis pasiileka bedarbiais. Šitas elementas dažnai visai jokia darbo dirbti nemori bei nesugeba. Jis dažniausiai trukdo darbu organizavimą, mažina pastikėjimą darbininkais ir tuo pačiu siurina ir šiaip mažą darbų rinką. Jais piktinasi ir geri ir sąžiningi darbininkai.

Galimam didesniam nedarbui pašalinti, Lietuvoje yra sumanyta ateinančią žiemą neturintiems darbu paskirti: miškų eksploatacijai, plentų taisymui ir naujų statymų ir geležinkelų taisymui. Prie šių darbų, tikimasi, gaus darbu visi dabar pas ukininkus dirbantieji miesto bedarbiai. O darbiais neaprupintieji gaus pragyvenimui pašalpas. Bet pašalpos bus mokamos tik tiems, kurie ištiesus niekur darbu negalės gauti.

Tsb.

Žemės karštis sėja, kaip apskaitoma, 5,700 laipsnių Celsijaus, o žvaigždžių temperatūra siekia net iki 50,000 laipsnių.

BEER, WINE AND LIQUOR LICENSE NOTICE

NOTICE is hereby given that License No. RL 3721 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail, under Section 132 A of the Alcoholic Beverage Control Law at 5 Newkirk Plaza, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1415 has been issued to the undersigned to sell wine and liquor at retail, under Section 132 A of the Alcoholic Beverage Control Law at 1078 Manhattan Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1419 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail, under section 132 A of the Alcoholic Beverage Control Law at 321 Grand St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

NOTICE is hereby given that License No. RL 1454 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail, under Section 132 A of the Alcoholic Beverage Control Law at 2122 Nostrand Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

NOTICE is hereby given that License No. RL 3385 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail, under Section 132 A of the Alcoholic Beverage Control Law at 144 Wyckoff Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

NOTICE is hereby given that License No. RL 3870 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail, under Section 132 A of the Alcoholic Beverage Control Law at 549 Nostrand Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

VIENYBĖS AGENTAS

Jonas Jokubauskas
Vienybės keliaujantis agentas, kuriam prašome suteikti visokioje kooperacijoje, kada jis lankosi pas jus, ar justu kolonijoje.

NOTARY PUBLIC
Juozas Levandauckas
GRABORIUS
Patarnauju visiems be skirtumo. Parsamdau automobilius kiekvienam reikalui: vestuvėms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Kainos žemos.
Ateikite ir Persiūtkrinkite
107 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.

BROOKLYNIETĖS ORGANIZUOJASI

Laikas nuo laiko Brooklynėje buvo keliamas klausimas apie organizavimą moterų, kurios rūpinasi našlaičių globėjimu ir bendrais tautiškais reikalais. Būta niekaš nedrįso, to svarbaus žingsnio pradėti. Tik dabar energiškesnės moterys ėmėsi iniciatyvos ir sušaukė moterų susirinkimą spalį 9 d. Vienybės patalpose.

Tas pirmutinis organizacinis susirinkimas buvo tikrai įdomus, gausingas ir entuziastiškas. Nuodugniai išgvidenęs organizacijos reikalingumą, susirinkimas išrinko komisiją sudaryti įstatų projektą. Į komisiją išrinktos ponios Garšvienė, Štegauskienė, Sinušienė, Krucienė (dėl apsirinkimo jos pavardė nebuvo paskelbta pereinamame numery), Strimaitienė, Atkočaitienė, Valukienė, Strumskienė, Trečiokienė ir Petrikienė.

Kitą vakarą susirinkusi komisija svarstė įstatų projektą ir nustatė šio projekto veikimo programą: 1) Šelpti našlaičius Amerikoje ir Lietuvoje. 2) Rengti privačias ir viešas pasiūlymus ir pramogas. 3) Aktingai ir moraliai remti tautinę veiklą ir skieisti tautinę kultūrą.

Draugijos vardas bus — "Pasaulis Be Vyrų." Valdąs sudaro šios ponios: pirmininkė Garšvienė, išdininė Štegauskienė, sekretorė Strumskienė.

Kitame susirinkime bus svarstoma, kaip pradėti tikrąją naujos draugijos veikimą, kad padarius ją linksniausia ir naudingiausia moterų organizacija ne vien Brooklynėje, bet ir visoje Amerikoje.

Sekamas susirinkimas kviečiamas pas pirmininkę p. Garšvienę, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y., trečiadienio 8 val. vakare. Kurios negalėjo atsilankyti į pirmąjį susirinkimą, prašomos atvykti bent bar.

BIZNIO ATIDARYMAS

Scenos veikėjas ir Vienybės nuolatūs rėmėjai p. Motiejus Šteinis, neseniai paėmęs biznį įstaigą nuo kito vienybėsio, J. Jokubaičio, pereiną penktadienį formaliai atidarė savo vardu viešnamį East Setauket, Long Island. Valdžios leidimas duoda p. Šteinui teisę parduoti įstaigoje alų, vyną, degtinę ir kitokius svaiginančius gėrus.

Naujo biznieriaus įkurtuvėse buvo labai daug svečių, kurie linkėjo jam geriausios kloties.

PANIKA POŽEMINIAM GELEŽINKELY

Brooklyne tarp 4th Ave. ir 36th St. staiga dėl elektros laidų sugedimo tarpustoty sustojo požeminio geležinkelio traukinys ir ten išstovėjo apie 32 minutes, kol laidai buvo sutaisyti. Traukiny buvo apie 40 žmonių. Iš po vagonų pradėjo veržtis liepsna ir dūmai. Keleiviai nusigandę bėdė išmūšė vagonų langus stiklus. Pankoje sužeista 4 žmonės. Vėliau traukinio mašinistas keleivius nuramino.

POSEDŽIAUJA SLA PILD. TARYBA

Šiomis dienomis suvažiuojo centro raštinę visa Amerikos Lietuvių Susivienijimo Pild. Taryba. Svarstomą svarbiausią organizacijos reikalą ir programuoja veiklą atlieciai.

RENGIASI Į VIENYBĖS PRAMOĖĄ

Į busiantį lapkričio 25 d. Arcadia Hall Vienybės koncerto-operetę Long Islando biznieriai rengiasi atvykti "in corpore." Bilietus jau dabar užsisakė, kad kiti nepaveržtų gerųjų vietų.

UZMUSE IR SUDEGINO MERGAITE

Sekmadienio vakare didelio apartamento sargas Mt. Verdone pamatė išeinantį iš rusies (sklepo) apsikruvinusį žmogų, kuris sakėsi susižeidęs, bet pakliau pasirodė, kad jokių žaizdų neturi. Pašaukta policija rado kraujo pėdsaką iš gatvės į rusį iki besikurenančios krosnies. Atidarę krosnį policininkai su sargu rado ugnyje beveik visai sudegusią 5 metų mergaitę Nancy Castagno. Nužvelgtasis asmuo, Lawrence Stone, 24 metų bedarbis, kurį žmonės matė prieš įvykį besikalbant gatvėje su ta mergaite, sulaukytas ir įtariamasis žmogžudystėje.

MENININKAI KORTUOJA

Lietuvių Meno ir Dailės Raitelis šio trečiadienio vakare rengia "Card and Bunco Party" pramoęą savo patalpose 266 Flatbush Ave. Bilietai į šią pramoęą su užkandžiais po 25c. asmeniui.

"SPORTAS" YANKEE STADIUME

Pereitą šeštadienį Yankee Stadium, New Yorke, buvo vietinių italų žaislai ir demonstracijos. Fašistų amžini oponentai radikalai, kaip paprastai susirinkę pradėjo italus niekinti, jiems švilpti ir juos pavardžiuoti. Komedią baigėsi paprastu būdu: policija knipeliais raudonukus išvaikė ir vienam kitam ant galvos, atminčiai, užaugino gužą.

GAVO LEIDIMĄ VESTI

Pereitos savaitės pabaigoje radio valandos vedėjas per WMBQ p. V. Matusевичius gavo iš miesto valdybos leidimą apvesti su p-le Mary Pocius, 2 Nostrand Ave., Brooklyn, N. Y. Vestuvės įvyks spalį 28 d. Apreiškimo bažnyčioje, North 5th ir Havemeyer Sts., Brooklyn.

GRAŽIAI PAVAIŠINO

Pereitą ketvirtadienį buvo iškilmingos vaisės ponios K. Kulbokienės gražiame apartamente. Dalyvavo ir keturios terų draugijos "Pasaulis Be Vyrų." Beveik visos viešnios pasižadėjo į tą draugiją įstoti. Šeimininges sunus Edvardas neseniai baigė kolegijos mokslus ir įstojo į tarnybą didžiojoje Title Guaranty and Trust Company. Antrasis sunus Ernestas įstojo į Lafayette kolegiją Easton, Pa. Jis atletas ir labai gerai mokosi.

P. p. Kulbokams tenka pagarba už tikrai garžų tų jaunuolių išauklėjimą.

Buvusi.

BRONXO LIETUVIŲ DEMOKRATŲ KLUBO ŠOKIAI

Šeštadienį, spalį 27 d. Bronx Amerikos lietuvių demokratų klubas rengia šokius, Chester Palace, 177th St. ir Boston Rd., Bronx. Šokiai prasidės 8 val. vakare. Bilietai 50 centų.

VIENYBĖS VAJININKŲ VERBĀVIMAS

Vienybės vajininkų verbavimas jau prasidėjo, o nuo lapkričio 1 d. prasideda ir patsvajus. Brooklynėje į vajininkų eiles įstojo žinomas vienybinkas, energingas veikėjas Jonas Krunklis, 150 Cleveland St., Brooklyn, N. Y.

MORKAUS PRAMOĖA

1935 m. sausio 13 d. rengiamas pirmasis Felikso Morkaus vakaras — tai 20 metų sukaktuvės, kaip F. Morkus dalyvauja lietuvių scenoje ir radio programose.

Visos Brooklyn draugijos prašomos tą dieną neruošti pramoęų, nes per tuos 20 metų dainininkas F. Morkus tikrai užsitarnavęs visų parėmimo.

HAUPTMANNAS VIS DAR GINASI

Vokietis Hauptmann, kaltinamas pagrobęs Lindbergho kudiakį ir jį vėliau nužudęs, matyti, bus gabenamas į New Jersey, kur prieš jį surašytas kaltinamo akts. Prieš išsiunčiant jį, Bronx teisme bus dar svarstomas jo perdavimo New Jersey klausimas. Hauptmann iki šiol vis dar ginasi ir sako, kad tą dieną, kada Lindbergho kudiakis buvo pagrobtas, jis buvo namie ir lošė kortomis su savo kaimynais ir draugais. Bet yra net 30 liudininkų, kurie sako matę Hauptmanną tą dieną New Jersey.

LEHMAN NOMINUOTAS

New Yorke valstybės gubernatorius Lehman, kurio kandidatura ateinančiuose rinkimuose buvo neiški, dabar jau oficiališkai nominuotas kandidatoti rinkimuose lapkričio mėnesį.

LINKSMAS BALIUS

Lietuvių Rubsiuvių Apsigrynimo Sąjunga rengia šeštadienį, spalį 20 d. Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubu salėje, 80 Union Ave., Brooklyn, linksma balių. Pradžią 1:30 val. vakare. Muzika Hi-Dee-Hi-Boys orkestro. Bilietai po 25c.

ATSISAKO NUO "MELYNOJO ARO"

Apie 200 garadžių ir gaskilino stočių New Yorke atsiskaidė nuo NRA ir mėlynojo aro. Nuo pirmadienio jie įvedė 72 valandų darbo savaitę, nes esą, jei laikytis NRA kodų ilgiau, reiktų visai uždaryti visus garadžius, nes pelno mažai, o darbininkų reikia daugiau samdyti ir daugiau jiems mokėti.

Pereitos savaitės pabaigoje temperatūra New Yorke buvo 37 laipsniai F. Oro biuras sako, kad tokių šalčių spalį mėnesį nebuvo New Yorke 59 metų bėgyje.

REIKES \$18,896,500 PASALPOMS

Šią žiemą New Yorkui reikės išleisti apie \$18,896,500 šelpti miesto bedarbius ir pavargėlius. Tai didžiausia suma, kokia kada nors buvo reikalinga nuo pat depresijos pradžios. New Yorke valdyba labai susirūpinusi, nes pašalpomų pinigų vis dar nėra.

UŽSIREGISTRAVO APIE 1,750,000 BALSOUTOJŲ

Pereitą savaitę New Yorke iš viso užsiregistravo apie 1,750,000 balsuoti lapkričio mėn. rinkimuose. Vietiniai politikieriai tikėjosi, kad užsiregistruos nemažiau, kaip 2,000,000. Dėl to jie labai nusivylė.

LIETUVISKOS RADIO PROGRAMOS

WMBQ — 150 kc.) Pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 10:45 val. ir vakarais nuo 7:30 val.

Antradieniais — nuo 10 val. iki 10:15 ir nuo 10:30 iki 10:45 val. ryto.

Trečiadieniais — nuo 10 ir nuo 10:30 val. ryto ir nuo 7 val. vakarais.

Ketvirtadieniais — nuo 10 val. ir 10:30 ryto ir nuo 8 val. iki 9 val. vakarais.

Penktadieniais — nuo 10 val. ir nuo 10:30 val. ryto ir nuo 7 val. vakarais.

Šeštadieniais — nuo 10 val. iki 10:45 val. ryto.

(WHOM — 145 kc.) Trečiadieniais — nuo 7:15 valandos vakarais.

JUNIPER 5-0259
RALPH KRUCH FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASETH, N. Y.

A. RADZEVIČIUS GRABORIUS
(Undertaker)
Tel.: Stag 2-4409
402 Metropolitan Avenue
netoli Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.
Parsamdas Dailius Automobilius
Vestuvėms, Krikštynomis ir
Visokiems Pokyliams

NOTARY PUBLIC
Tel.: Stag 2-5043
MATHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
660 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.

Puikiai įrengtos dvi koplyčios
duodamos mylimiems pašarvoti dovanai. Nuludimo valandų kreipkitės pas mus. Patarnavimas yra užtikrintas ir už prieinamą kainą.

RESTAURANAS

POVYLAS SAMULENAS, sav.
Gamina skanūs ir sveikus valgius. Skaniai pavalgius, galima ir išsigerti, alaus, ar dektinės. Lietuviams kviečiami. Mandagus patarnavimas.
Atdara nuo 5 val. ryto iki 12 val. nakties
763 WASHINGTON STREET, NEW YORK, CITY

\$1.00 — Sandaros Jubilėjinė Dovana — \$1.00

Užsirašančiam laikraščiui "Sandarą" ant metų, šis kuponas skaitomas VIENO DOLERIO VERTES. Užsirašymo laikas nuo Rugpjūčio-August 1-mos dienos iki Lapkričio-November, 1934. "Sandaros" kaina \$2.00 metams. Atsiųsk Sadaros Administracijai šį kuponą pridėjęs tik vieną dolerį ir gausi laikraščiui "Sandarą" čieliams metams. Šis kuponas geras tik iki Lapkričio 1-mai, 1934 metais.
Vardas-pavardė _____
Numeris ir gatvė _____
Miestas, valstija _____
SANDARA — 814 W. 33-rd St., Chicago, Ill.

Parsiduoda

SAVINGS BANK SACRIFICE
Foreclosure kaina parsiduoda gražus atskiras namas, 6 kambariai, maudynės, sun parlor, visi moderniški įtaisymai. Didelis plotas, Jamacoje. Artū mokyklos, parko ir bažnyčios. Geras susisiekimas. Kaina \$3750. Įmokėti \$1000.
KOSSEVELI SAVINGS BANK,
1024 Gates Ave., Brooklyn, N. Y.
Telefonas, FOXcroft 9-1800

PARSIDUODA BIZNIS
Labai geroje vietoje ir puikiai įrengtas biznis Bar and Grill su leidimu iki birželio 30 dienos kitų metų, parsiduoda už prieinamą kainą.
M. I. TULABA,
148 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

PARSIDUODA NAMAI
Dviejų šeimynų 13 kambarių su dviem "Sun Parlor", maudynėmis, už pakalinius miegamais kambariais, garo šildymu, įvažiuoju. Parsiduoda labai pigiai. Savininkas gyvena viršuje.
436 Drew Ave., City Line,
Nuvažiuojamas 5c.
No. 124 (83)

Pasirendavoja

ISNUOMUOJAMI
3—4 ir 5 kambariai su maudynėmis, naujai išdekoruoti dažais, naujos kombinacinės sinkos (plautuvai).
440 Chauncey St., artj Broadway
Telefonas APplegate 7-3849
(82-83)

MOT. LAUKUS

Fotografas
214 Bedford Ave.
Brooklyn
Telefonas:
Evergreen 8-3540
Geriausia Studija
Brooklyne
Atėikite Peratirinti

PAUL GUSTAS

LIETUVIS GRABORIUS
Senai dirbęs graborystės profesijoje ir Brooklyn apylinkėse plačiai žinomas. Tik dabar atidarė savo ofisą ir patarnauja balsamavimu ir palaidėjimu mirusiu.

Veltui chapel šermenims
Parsamdo automobilius šermenims, vestuvėms, krikštynomis ir kitokioms parėms
Saukite dieną ar naktį
423 Metropolitan Ave
Brooklyn, N. Y.

RESTAURANT BAR & GRILL

Nauja šviri ir ruiminga užėiga. Geriausios rusies gėralai, alus dektinė ir importuoti likerai. Skanus valgimai ir užkandžiai.
Savininkas.
J. ZEIDAT
321 Grand St Brooklyn, N.Y.
prieš Grand Paradiše

Clement Vokietaitis

ADVOKATAS
113 West 42nd Street
NEW YORK, N. Y.

SUTVARKYKITE SAVO VANDENTIEKĮ IR SILUMĄ DABAR
Užmokėkit nauju valdžios Housing Planu smulkmenas ir formalumus atliksim mes
SALDUKAS IR PLATZ
(LAISNIUOTI PLUMERIAI)
Pertaisymai ir pataisymai mus specialybė Darbas ir medžiaga garantuota
Mes taip pat parduodam ir įrengiam
OIL BURNERS — GAS RANGES — ŠALDYTUVUS
Kreipkitės:
SAVAGE & PLATZ
994 MADISON STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Tel. GLENmore 5-8733

SERGANTI VYRAI IR MOTERYS CHRONIŠKOS LIGOS GYDOMOS
Odos išbėrimai, kraujo nenormalikumas, nervų ligos, chroniški puškai, vidurių, žarnų ir didžioios žarnos ligos, bendras nusilpimas, neuritis ir chroniškas reumatizmas, gerklės ir plaučių, borchitis ir kitos vyrų ir moterų ligos gydomos.
Ir, jei turit abejonę apie savo sveikatą ar ko nors nesuprantate, užėikit pas DR. ZINS privatikam patarimui. X-RAY, kraujo patikrinimas, chemiški tyrimai.
SERUM ir VACCINE ĮSKIEPIJIMAS
ZEMOS KAINOS — ISMOKĖTINAI PAGAL NORĄ TYRIMAI IR PATARIMAI DYKAI
MES KALBAME LIETUVIŠKAI
DR. L. ZINS
110 East 16 St. New York, N. Y.
Tarpe 4th Ave. ir Irving Place
VALANDOS: Nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakare.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. vak.

"GARSAS" BAKERY
A. Stupskis, savininkas
Tel. Evergreen 8-7027
PIRMOS RUSIES LIETUVISKA BUONA
64-66-68 So. 2nd Street Brooklyn, N. Y.
Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius
VEŽA KRAUTUVEMS. SIUNČIA PASTU IR EKSPRESU

TEL.: EVERGREEN 8-9770
JUOZAS GARŠVA
— GRABORIUS —
Mano firma gerai atlieka sekancius darbus: išbalsmuoja ir laidoja mirusiuos ant visokių kapinių. Pagabus paruošia nuo paprasčiausių iki prakiliusiuos. Parsamdo automobilius laidotuvėms, veselijoms, krikštynomis ir kitoms pasivažinėjimams.
VIRSUI MINETAIS REIKALAIS KREIPKITES PAS MANE O BUSIT UŽGANEDINTI
231 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y.

NEMOKOMAI
NAMU RUOŠOS DARBININKAMS
Kiekvieną dieną merginos ateina į mūsų įstaigą ir stebisi paty-rusios apie didelį įvairiausių darbų pasirinkimą pas mus
Jos tuojau gauna vietas be bereikalingo brangaus laiko gaisinimo.
Bile kuri iš tų merginų pasakys, kad mes įstatome namų ruošos darbininkes tik kai esame tikri, kad jos turės gerus namus ir geras algas. Tik senai įsteigta Darbo Agentura ir populiariška tukstančių darbininkų ir ponų tarpe gali jums duoti tokią vietą, kokios jus norite. Tai viena priežastis kodėl jus turėtumet pas mus užėiti, irgi

SUSSER AGENCY
PASAULY ZINOMA
924 BROADWAY, cor. Myrtle Ave., BROOKLYN, N. Y.
Tel: Evergreen 8-6098-6099
Mes turime atskirą skyrių ir vyrms įvairiems darbams.